

21. YÜZYIL
İÇİN PLANLAMA

2026 BAHAR TOPLANTISI - II

Dr. Serdar Şahinkaya
İktisat Tarihçisi

Öncesi ve Sonrasıyla

**29 Nisan 1960'ta SBF - MÜLKİYE'DE
NELER OLDU?**

Dekanlık Arşivindeki Fotoğraflar ve Belgelerle

Yer: A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi
Mülkiye Seref Salonu Cebeci/Ankara
Tarih: 29 Nisan 2026 Çarşamba
Saat: 14.30

www.21ncyuzylcnplanlama.org

Neleri Konuşup, Hatırlayacağız?

1946 yılında üniversitelere özerklik tanıyan kanun, nasıl delindi?

Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu, “Nabza göre şerbet veren münevverlerden olmayınız**” sözünü ne zaman söyledi?**

Mülkiye’de 1956’da 4 Aralık Törenleri Yapıldı mı?

Dekan Feyzioğlu, Bakanlık emrine Nasıl ve Niçin Alındı?

Ankara Üniversitesi Senatosu’nun Kararı Ne İdi?

Mülkiye’den Hangi Hocalar, Nasıl İstifa Ettiler?

Mülkiye Öğrencileri Ne Yaptı?

Dönemin Matbuatında Kimler Neler Yazdı?

Siyasal Bilgiler Fakültesi, Okula Dönüştürülmek İstendi mi?

Kanun Tasarısı Hazırlandı mı?

Fakülte, Hangi İle Gönderilecekti?

28 Nisan 1960’da İstanbul, 29 Nisan 1960’da Ankara Üniversitesinde Neler Oldu?

«Hukuktan 20, Siyasaldan 100 kadar piç almadan gitmem» diyen kimdi ?

29 Nisan 1960'da Cebeci Çayırında Neler Yaşandı?

19 Mayıs 1960 gecesi Kim, Kime Gece Yarısı Telefon Etti?

Telefonda Neler Konuşuldu? 555 K ne idi?

Mülkiye Kapatıldı mı?

Hangi Öğrenci kapatılan Fakültesi İçin Arkadaşları Adına Dekana mektup yazdı?

SBF Dekanı Prof. Fehmi Yavuz, Öğrenci Mektubunu Yanıtladı mı?

**Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörler Kurulu, 17 Eylül 1960'da Prof. Fehmi Yavuz'a
Hangi Kararı Bildirdi?**

"Son Asır Türk Tarihinin Önemli Olayları ile Birlikte"

YENİ
MÜLKİYE TÂRİHİ
VE
MÜLKİYELİLER
(Mülkiye Şeref Kitabı)

I. CİLD

"MÜLKİYE TÂRİHİ"

1859 - 1968

Mücellidoğlu
ALİ ÇANKAYA

Mümtaz Soysal / Türk Anayasacılığında Kemalist Yaklaşımın Anlamı
Fazıl Sağlam / AKP'nin Anayasa Değişikliği Paketi Üzerine Düşünceler
Emine Ülker Tarhan / Gerçeğin Dili Sade ve Netir
Muammer Aksoy / Anayasaya Düşmandırlar!
Işık Kansu / Muammer Aksoy' u Unutmayınız, Hatırlayınız!
 Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin 1960 ve 1980 Sonrası Süreçlerde Anayasa Hakkındaki Görüşleri
H. Ünal Nalbantoğlu / Günümüzde Felsefe Nedir?
Serdar Şahinkaya / 29 Nisan 1960'da Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Adım Adım 27 Mayıs

Ergun Türkcan / Chenery Raporu'na Göre 1950'lerin Başında Türkiye Ekonomisi
Pınar Kaya Özçelik / 1960 Darbesi'nin Ekonomi Politikası
Selin Esen / 18 Nisan 1960 Tarihli Tahkikat Komisyonu
Seçil Karal Akgün / 27 Mayıs ve 1961 Anayasasının Toplumda Anayasal Kültürün Oluşumuna Etkisi
Alpaslan Işıklı / 27 Mayıs'ın Anımsattıkları
Yıldırım Koç / "İşçi Sınıfsız Demokratik Devrim" in İşçi Sınıfına Katkıları: 27 Mayıs Örneği
Suay Karaman / 27 Mayıs 1960 Devrimi Elli Yaşında
Oğuz Oyan / Fikret Gülen: Bir Dost, Bir Dava İnsanı
Kitabiyat: 27 Mayıs: Bir Devrim, Bir İhtilal, Bir Anayasa Devrim Arabaları : "Ya Yaparsak!..."

ANILARIM

FEHİMİ YAVUZ

MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ VAKFI
YAYINLARI 1

S. B. F. HÂDİSESİ ve İLİM HÜRRİYETİ

DEKAN PROF. DR. TURHAN FEYZİOĞLU'NUN
AÇIŞ NUTKU VE OLAYLA İLGİLİ VESİKA-
LAR, İSTİFANAMELER, TEBLİĞLER, YAZILAR.

Derleyen :
T. G.

Turhan Güneş

27 MAYIS

BİR İHTİLAL
BİR DEVRİM
BİR ANAYASA

DEÇİ KARAL ANGÜN

Unutulmaması gereken önemli bir ayrıntı

1940'lı yılların bir bölümü Cumhuriyetimizin *bazı açılardan karanlık yıllar* olarak görülebilir.

Örneğin **4 Aralık 1945**'deki **Tan Matbaası**'nın basılmasıyla başlatılabilecek bu dönemde 1946 sonunda sosyalist ve sol çizgide olan bütün parti ve organizasyonlar ve de dergiler kapatılmıştır.

Devamında üniversite de, sürdürülen **anti – komünist kampanya**'dan nasibini almıştır. Ankara Üniversitesi DTCF'nin sosyalist hocalarından **Pertev Naili Boratav, Behice Boran** ve **Niyazi Berkes** önce Bakanlık emriyle açığa alınsalar da Danıştay kararıyla görevlerine iade edilmişlerdir.

Fakat, **1948 yılında bu üç bilim insanı üniversiteden uzaklaştırılır.**
Durum trajikomiktir aslında.

1933 yılında Hitler zulmünden kaçan bilim adamlarına kucak açan Türkiye, bu defa çok değerli bilim insanlarını üniversiteden kadrolarıyla birlikte uzaklaştırmaktadır.

ÜNİVERSİTEDE CADİ KAZANI

1948 DTCF TASFİYESİ
VE PERTEV NALİ BORATAY'IN MÜDAFAASI

— ♦ —
HAZIRLAYAN
METE ÇETİK

TARİH VAKFI YURT YAYINLARI

İktidarda CHP, sokaktaki saldırganlar arasında Süleyman Demirel ve Turgut Özal vardı. 4 Aralık 1945 yılında dönemin solcu gazetesi Tan'ı hedef alan saldırı ülke sağının bir bütün olarak solu sokakta hedef aldığı ilk büyük provokasyonlardan biri olarak tarihte yerini alacaktı...

Saldırıların ardından Tan gazetesi kapanırken Sabiha ve Zekeriya Sertel yargılandı ve beraat ettiler ancak ülkeyi terk etmek zorunda kaldılar.

Kimi hatırlatmalar, hatırlamalar....

1946 yılı aynı zamanda Ankara Üniversitesini de kuruluş yılı.

1946, 1933 Üniversite Reformundan sonra **akademia** açısından ikinci büyük yenilik yılı..

1946 yılına gelindiğinde, üniversiteye özerkliğinin tanınması gerektiği konusunda, görüş birliği oluşmuştu. M.E.B., Ord. Prof. Dr. **Sıddık Sami Onar** başkanlığında bir komisyon kurar. Komisyonun hazırladığı tasarının adı: *Üniversitelerin, Fakültelerin ve Bunlara Bağlı Diğer Kurumlarının Özerklikleri Üzerine Kanun Tasarısı*dır.

Tasarı, Talim Terbiye Kurulunda küçük tadilatlarla uğrar, adı kısaltılır ve *13 Haziran 1946 tarihinde Üniversiteler Kanunu* başlığıyla yasalaşır.

Kanun Md.1: Üniversiteleri fakültelerden, enstitü, okul ve bilimsel kurumlardan oluşmuş, özerkliği ve tüzel kişiliği olan, yüksek bilim, araştırma ve öğretim birlikleridir şeklinde tanımlar.

Aynı madde, fakültelerin de özerkliğe ve tüzel kişiliğe sahip olduğunu belirtmektedir.

Halen yürürlükte olan YÖK Yasasının fakültelere tüzel kişilik tanımadığı anımsanırsa, konunun önemi kendiliğinden ortaya çıkar.

Demokrat Parti (DP) ile birlikte, 1950 – 1960 döneminde yeni üniversite kurulması *tıpkı bugün gibi* hızlanmıştır. **Ancak bu dönemde kurulan üniversiteler, 1946 Üniversite Kanununa tabii olmadan kurulmaktadır. Kurulan üniversitelerin yöneticileri Milli Eğitim Bakanınca atanmıştır.**

Bu durum, DP'nin özerk üniversitelerden duyduğu rahatsızlığın bir sonucudur. Kendi denetimlerinde alternatif kurumlar yaratmanın birer örneğidir. *Tıpkı bugün gibi.*

Ve 1954 yılında, Milli Eğitim Bakanına, Senatonun teklifi üzerine, öğretim üyelerini bakanlık emrine alma yetkisini veren 6435 sayılı *Teşkilat Emrine Alma Kanunu* çıkartılır. Süreç içerisinde üniversite özerkliğine son verilecektir.

Sıddık Sami Onar Hocadan:

“Bakanlar ve politikacılar ceplerindeki iki satırlık kanundan, ellerindeki kendi anladıkları manada siyasi kuvvetten söz ederek, üniversite ve ilim özgürlüğünü , akademik kariyer mensuplarının fikri hürriyetlerini tehdit ediyorlardı; hatta profesörleri Bakanlık emrine alınacak kanun değişiklikleri yapılarak bu teminat fiilen ihlal edildi ve profesörler derslerinden, ilmi nutuk ve beyanlarından dolayı keyfi ve takdiri olarak Bakanlık emrine alınmaya başlandı. Üniversiteler ve öğretim üyelerine karşı yöneltilen bu tecavüz, 27 Mayıs 1960 İhtilaline kadar devam etti.”

18 Ocak 1956'da bahse konu kanunda değişiklik görüşmeleri TBMM'nde sürerken, Ankara Üniversite Senatosu **oy birliğiyle** bir bildiri yayınlar.

Bildiriyi kaleme alan Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof . Dr. Turhan Feyzioğlu'dur. Bildiri'de; **“Üniversite özerkliğinin yeniden tesis edilmesinin ilmin ve memleketin gelişmesi için zarurî olduğunun”** altı çiziliyordu.

İki gün sonra ...

20 Ocak 1956'da, İstanbul Üniversitesi Senatosu da aynı görüşe oy birliğiyle katıldığını ilan etti.

Bir tam gün sonra...

21 Ocak 1956'da DP sözcüsü **Zafer Gazetesi**, *pek sert ve şiddetli bir dil ile* **“Üniversite Senatolarını muhalefet partilerinin organı olmakla ve ‘siyasi bir huruç hareketi’ yapmakla”** suçlar.

Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu
Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı
(22 Mayıs 1956 – 3 Aralık 1956)

3 Kasım 1956 Günü Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin 1956 – 1957 Ders Yılı Açılış Töreninde Dekan Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun Açış Konuşmasından..

*<< Sayın Rektör, meslekdaşlarım, arkadaşlarım,
Yeni bir ders yılının eşiğini aştığımız şu anda, hepinizi sevgi ve saygı
ile selamlarım*

(...)

*Fakültemize kaydedilmek üzere başvuran lise mezunlarının sayısı son yıllarda hızla artmaktadır. **Bu yıl müracaat eden 1233 aday arasından, beşer kudreti nispetinde âdil, tarafsız ve ciddi bir müsabaka imtihanı neticesinde, 175 yeni arkadaşı aramıza almış bulunuyoruz.** Bu güzide gençlere Mülkiye ailesi adına, kalbimin derinliğinden «**hoş geldiniz**» demekle bahtiyarım.*

(...)

(...)

Bu vesile ile, *Profesörlüğe yükseltilmesi bir yıl önce Fakültemiz Profesörler Kurulunca kararlaştırılıp Ankara Üniversitesi Senatosunca da oy birliği tasvip edilen arkadaşımız **Aydın Yalçın**'ın durumuna kısaca temas etmeği vazife sayarım. Üniversitemiz yetkili kurullarından bu kadar zaman önce çıkmış olan bir kararın tekemmülündeki gecikme hepimiz üzmektedir. Yalnız dünyanın bir çok iyi Üniversitelerinde kendisine ders tevdi edilecek olan değerli bir meslekdaşımızın şahsî durumunu değil, fakat bilhassa Üniversitenin haklarını ve muhtariyetini ilgilendirmesi bakımından Doç. Aydın Yalçın'ın Profesörlüğe terfi kararnamesinin bir an önce tekemmülünü beklemek hakkımızdır.*

(...)

Aydın Yalçın
(1920 - 1994)

(...)

Bütün tarihimiz, bize “bilginin ve hakikatin peşinde koşunuz” diye haykırmaktadır.

*Bu hususta, hoca ve talebe, yaşlı ve genç tefriki yoktur. İngiliz Üniversitelerinde, genel olarak, hoca ve talebe için tek bir tâbir kullanılır: **Üniversitenin üyesi**. Yalnız, ‘kıdemli üyeler’ vardır ve ‘genç üyeler’ vardır.*

Bir imtihan masasının, iki tarafında oturmak, bizlere aynı ailenin mensubu olduğumuzu unutturmamalı; iki ayrı kutup olduğumuz hissini asla vermemelidir.

Aslında, sizler ve bizler, hepimiz tek bir vazife yolunun yolcularıyız. Bu yol, durmadan çalışma, öğrenme, bildiği ve memleketin hayrına olduğuna inandığı şeyleri, menfaat hesabı yapmadan, açıkça söyleme yoludur.

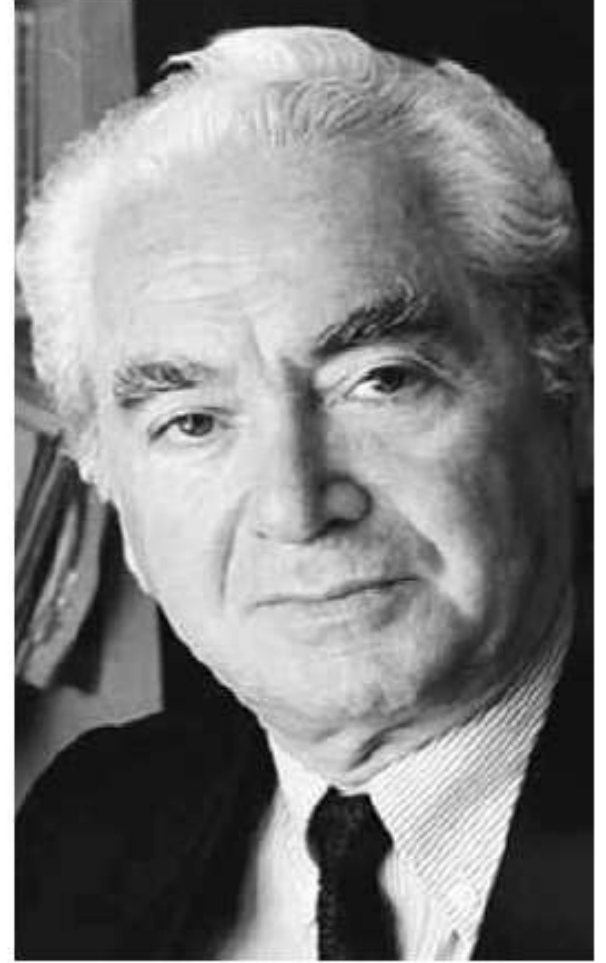
Bir şairimiz, “*bizim millet söylemez, söylenir*” demiş. Bu acı itham, açık ve tok sözlü olan Türk milleti için asla doğru değildir; sadece menfaat hesabı yapan yarı münevverler için doğru olabilir. **Türk milleti “söylenen” değil “söyleyen” münevverlere muhtaçtır ve emin olunuz ki böyle münevverlere de lâyıktır.**

*İstersek Türk Vergi Kanunlarını, Para Banka notların, haczi caiz olmayan malların veya iptidaî itirazların tam listesini ezbere bilmeyelim; fakat **ASLA NABZA GÖRE ŞERBET SUNAN; KÖTÜYE, ZARARLIYA FETVA VEREN BİRER SÖZDE MÜNEVVER HALİNE GELMEYELİM**>>*
(...)

Feyzioğlu'nun konuşmasının etkileri kısa sürede görülür. Bakanlık emrine alınacağı söylentileri yayılır.

Konuşmanın üzerinden kısa bir süre geçtikten sonra, yine **Zafer Gazetesinde** aynı üniversitenin **DTCF'nden bir Doçent**, Feyzioğlu Hocayı ağır bir dille eleştiren bir makale yayınlar. Bu makaleye yine Dekan Feyzoğlu'nun kaleminden çıkan dört sayfalık bir yanıt verilir.

Bakanlık emrine alınma söylentilerinin artması SBF'nin Medeni Hukuk Kürsüsünden **Doç. Dr. Muammer Aksoy** Hocamızı alevlendirir adeta. Aksoy Hoca, düşünce ve akademik özgürlüğü savunmak üzere sesini yükseltir. Verdiği demeçler, *Son Havadis* ve *Dünya Gazetelerinde* yayınlanır.

Muammer Aksoy
(1917 - 1990)

21 Kasım 1956'da **SBF Öğrenci Derneği**, Zafer Gazetesinde çıkan yazıya sert ve uzunca bir yanıt yazar. [Yazının son kısmı...](#)

"Hani bir mektep vardır" tabiriyle küçümsemeğe çalıştığınız bu şerefli müessese birçok başbakan ve bakanlar, sayısız devlet adamları, feragatkâr idareci, maliyeci ve diplomatlar yetiştirmiştir.

Hikmet-i vücudunu anlıyamadığınız bu tarihi müessese hakkında bilginizin kısırlığını bir münevver olarak affedemeyiz.

Aydının tarifinde sadece bilgi hamallığı değil, memleket meselelerine yönelmek de vardır.

Yazınızda yer yer üstü kapalı tehditler var; "iktidara düşen vazife" "içinde çalıştıkları müessesenin yaşayıp yaşamaması", "meselenin şakaya tahammülü olmaması" ifadeleriyle anlatmaya çalıştığınız bir tehdit havası seziliyor.

Bu fakülte saltanat devrini, Meşrutiyet yıllarını ve nihayet mes'ut Cumhuriyet idaresini gördü. Kapanmadı.

Bu fakülte Abdülmecit'i, Abdülaziz'i, V. Murad'ı, Abdülhamit'i idrak etti. Zulmetler içinde bunalan bir vatanda batının aydın havasını teneffüs etti. Kapanmadı.

Bir selâmlık resminde ilk defa olarak Padişaha "Padişahım çok yaşa" diye arzı ubudiyet etmedi. Yine kapanmadı.

Şimdi siz, ..., Hürriyet prensiplerini savunmasını bahane ittihaz edip bir takım sebeplerle ona yumruk sıkıyor ve Fakülteyi kapamakla tehdit ediyorsunuz.

Bu gibi tehditler size hiç bir şey kazandırmaz, fakat vatan ve millete çok şey kaybettirir."

Ve nihayet beklenen olur.

Kendisi de üniversite hocası olan Milli Eğitim Bakanı **Prof. Ahmet Özel**, Ankara Üniversite Rektörlüğüne yazıyı gönderir.

Maarif Vekilinin Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne gönderdiği yazının sureti şudur:

T. C.

MAARİF MÜDÜRLÜĞÜ

Husuf Kalem Müdürlüğü

Sayı: 1425

28.11.1956

Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne

Siyasal Bilgiler Fakültesi Profesörlerinden Turhan Feyzioğlu'nun matbuata intikal ve bir siyasî polemîğe vesile teşkil eden Fakülte açılışındaki konuşması ve bilâhare buna bağı beyanları dolayısıyla 6435 sayılı kanunun 2 nci maddesi muvacehesinde Senato mütalâasının en çok bir hafta zarfında Vekâletime bildirilmesini saygılarımla rica ederim.

Maarif Vekili

Prof. Ahmet Özel

Ve.....

**İki gün sonra 28 Kasım 1956 tarihinde
Ankara Üniversitesi Senatosu
Kararını açıklar**

SENATO KARARI

Toplantı sayısı : 280

Karar sayısı : 1328

Karar Tarihi : 28.XI.1956

1956 - Bayın Maarif Vekilinin 26.XI.1956 tarihli yazısında "Prof. Turhan Feyzioğlu'nun, matbuata intikal ve bir siyasi polemige vesile teşkil

eden Fakülte açılışındaki konuşması ve bilâhare buna bağlı beyanları dolayısıyla 6435 sayılı kanunun 2 nci maddesi muvacehesinde Senato mütalâasının bildirilmesi" istenilmektedir.

Ankara Üniversitesi Senatosu, bahis konusu konuşmanın tele alınan metnini, bu konuşma münasebetiyle gazetelerde intişar eden yazıları ve Profesör Feyzioğlu tarafından verilen cevabı inceliyerek:

1 — Prof. Feyzioğlu'nun Prof. Zeki Mesut Alsan'ın emekliye ayrılması vesilesiyle Fakültenin yıllık tedris hayatı ile ilgili konuşmasında, bir Doçentin Profesörlüğe yükseltilmesi muamelesinin gecikmiş olması dolayısıyla Üniversite Senatosunun görüşüne uymıyan bir beyanda bulunduğu tesbit edilmiş ise de, (2)

2 — Gazetede intişar eden cevabi yazısının kanunî bir cevap hakkının istimali mahiyetinde mütalâa edilmesine,

Bu itibarla Prof. Feyzioğlu hakkındaki 6435 sayılı kanunun 2 nci maddesinin tatbikine mahal bulunmadığının Senato mütalâası olarak arzının oy birliğiyle karar verildi.

(Mülkiye'nin 97. Kuruluş Yıldönümüne sadece üç gün vardır)

Ve.....

**Milli Eğitim Bakanının
Ankara Üniversitesine Gönderdiği Cevabi Yazı.....
“1 Aralık 1956”**

Ankara Üniversitesi Rektörlüğüne,

ÖZET: S.B.F. sı Dekanı ve Profesör
Turhan Feyzioğlu hk.

30.XI.1956 tarihli ve 31-656/3335 sayılı yazınız cevabıdır:

Üniversiteniz Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı ve İdare Hukuku Profesörü Turhan Feyzioğlu 5.7.1954 tarihli ve 6435 sayılı kanun uyarınca Vekâlet emrine alınmıştır.

Keyfiyetin tebliğini, vazifesinden ayrılma tarihinin bildirilmesini saygı ile rica ederim. 1.XII.1956

Maarif Vekili

İKTİDARA KARŞI ÖĞRENCİ DİRENİŞİ ARALIK 1956

PROF. TURHAN FEYZİOĞLU'NUN BAKANLIK EMRİNE ALINIŞI

ZAFER TOPRAK

SBF Dekanı Turhan Feyzioğlu'nun 1 Aralık 1956'da bakanlık emrine alınışı üniversite özerkliğine vurulmuş derin bir darbeydi. Bu gelişmeler sonucu, Türkiye üniversitelerinde ilk defa protesto niteliğinde bir toplu istifa olayı görülmüyordu. Başta Prof. Dr. Tuhan Feyzioğlu olmak üzere, Doçent Aydın Yalçın, Doçent Dr. Muammer Aksoy, Doçent Dr. Münici Kapanı, Siyasal İlimler Asistanı Şerif Mardin ve İktisat Asistanı Coşkun Kırca üniversitedeki görevlerinden istifa ediyorlardı.

Fakülte dekanı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun görevden alınışını protesto eden SBF öğrencileri gösteri yürüyüşünde.

Millî Eğitim Bakanlığı, Dekanı Prof. Turhan Feyzioğlu'nun üniversite rektörünün de hazır bulunduğu 1956-57 ders yılı Siyasal Bilgiler Fakültesi açış konuşması nedeniyle bakanlık emrine alınması için girişimde bulunmuş ve Ankara Üniversitesi Senatosu'nun görüşünü

sormuştu. Gerekçe, Doçent Aydın Yalçın'ın profesörlüğe yükseltilmesi sorunuydu. Bir buçuk yıl önce Fakülte Profesörler Kurulu ve Ankara Üniversitesi Senatosu'nda da oybirliğiyle onaylanan Aydın Yalçın'ın profesörlüğü siyasi görüşleri, daha doğrusu dönemin en etkin fikir der-

gisi Forum'daki konumu nedeniyle hükümet nezdinde bir türlü kabul görmüyordu. O sırada Demokrat Parti'den ayrılan bir dizi milletvekili Hürriyet Partisi'ni kurmuş ve Forum dergisi büyük ölçüde özgürlükleri ön plana çıkartarak Hürriyet Partisi'ne yakın bir konumda yer almıştı. Si-

29 Nisan 1960'da Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Adım Adım 27 Mayıs^(*)

Dr. Serdar Şahinkaya

Anayasa Tartışmaları ve 27 Mayıs tematik çerçeveli bu sayımızda Fakültemizin yazadıklarına yer vermemek olmazdı. Bu yazı, hem hafızaları tazelemek, hem de genç kuşakları bilgilendirmek amacıyla hazırlandı. İlgili dönemin dekanı, sevgi ve rahmetle andığımız Prof. Fehmi Yavuz'un "Amlarım"¹ kitabı bu konuda en önemli kaynaktır. Alpaslan Işık Hocamızın "Gün Doğmadan"² isimli anılarında da, 29 Nisan 1960 günü Siyasal Bilgiler Fakültesi'ndeki gelişmelere ilişkin ilginç gözlemler bulunmaktadır.

Bu iki anı, içerden tanıklık etmektedir. Bir de dışarıdan tanıklık eden, yazının ekleri arasında yer verdiğimiz süvari Yüzbaşı Fethi Gürcan'dır. Gürcan'ın anıları, o gün yani 29 Nisan 1960'da Cebeci'deki Siyasal Bilgiler ve Hukuk Fakültelerinde nelerin yaşandığını öğrenmemize imkân tanımaktadır.

Üniversite profesörleri DP İktidarı'na ateş püskürtmeye, üniversite gençliği de sokağa dökülmeye başlamıştı. Hükümet, 28 ve 29 Nisan günleri İstanbul ve Ankara'da miting düzenleyen üniversite gençliğinin üzerine önce polisi sürmüş, polis olayları bastırmada etkili olamayınca, Askeri Birlikler öğrencilerin üzerine gönderilmişti.

28 Nisan 1960 günü sabahı İstanbul Üniversitesi'nde

başlayacağını öğrendikleri protesto gösterisini engellemek için, Vali ve Emniyet Müdürü erken saatlerde polisi üniversite bahçesine tedbir almak için gönderdiler. Öğrenciler protesto gösterisini başlatır başlatmaz polis saldırıya geçmiş, birçok öğrenci ve profesörün polis tarafından dövüldüğü çatışmalarda Orman Fakültesi öğrencisi Turan Emeksiz vurularak öldürülmüş, Hüseyin Onur ayağından yaralanmıştı. Askeri birliklerin olay yerine gelmesi üzerine öğrenciler "ordu - gençlik el ele" diye bağırmağa başladı. 29 Nisan'da gösteriler Ankara'ya taşınmıştı.³

^(*) Mülkiye 2010 / 267. Sayı.s.97-121'de yayımlanmıştır.

^(*) Yazının hazırlanması sırasında Dekanlık Fotoğraf Arşivini açan ve SBF Personel Müdürlüğü Arşivinde Prof. Fehmi Yavuz'un özlük dosyasını incelememe izin veren SBF Dekanı Sayın Prof. Dr. Celal Göle Hocama sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

¹ Fehmi Yavuz (1985): *Amlarım*, Mülkiyeliler Birliği Vakfı Yayınları: 1. Maya Matbaacılık.

² Alpaslan Işık (2002) *Gün Doğmadan*, Anı. İmge Kitabevi. 1. Basım. Kasım. Ankara.

³ "O gece, SBF yurtdında gençlerin kıyım makinelerinde doğranması hukayesi dahil, bize ulaşan söylentileri geç vakitlere kadar tartıştık. Ertesi gün, gösteri yapmak sırası bize gelmişti. SBF öğrencileri, fakülte bahçesinde toplandılar; şimdilerde vaka-i adiyeye haline gelmiş bulunan tarzda bağırıp çağırmağa başladılar." Alpaslan Işık

**Siyasal Bilgiler Fakóltesi Dekanı
Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun
Vekalet Emrine Alınmasının
Yankıları....**

Fakülte dekanı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'nun görevden alınışını protesto eden SBF öğrencileri gösteri yürüyüşünde.

**SBF Öğrencileri hüzünlüdür.
Fakültede ışıklar yakılmaz.
Yatma saatine kadar karanlık
koridorlarda dolaşılır.**

**Sabah tüm öğrencilerin
yakalarında siyah kordelalar
vardır.**

Derslere girilmez.

**Koridorlar da sivil polisler
dolaşmaktadır.**

**Sadece SBF'de değil komşu
Fakülte Hukuk'ta da durum
farklı değildir..**

Ayla Kutlu O Günleri Nasıl Anlatıyor?

(Mülkiyenin 153. Kuruluş Yıldönümü Törenindeki Konuşmasından, 4 Aralık 2012)

“ (...)

Bizler, alnımıza 1960 mezunları yazılacak olanlardık.

*Meğer dekanımız ders yılı başında yaptığı konuşmada öğrencilere “ Nabza göre şerbet vermeyin” demiş... Birilerinin **Türkiye’nin Altın Yılları** dedikleri 1950-60 arası dönemde, 1956 yılı 4 Aralığında, hükümet bu öğütle kendilerinin eleştirildiğine hükmetmiş, yarının idarecilerine namuslu ve onurlu davranmayı öğütleyerek suç işleyen (!) Turhan Feyzioğlu hocamız bakanlık emrine alınivermiş.*

*Büyükler ne derlerse bizler onu yapıyoruz: Niye yaptığımızı da bilmiyoruz. Merdivenlere oturduk. Daha sonraları Mülkiye’de merdivenlerin işlevselliğini bir iyi öğreneceğiz: Hayatımızın baharını sürmemize karşın , “ben sana hayran / sen cama tırman” türünden de olsa bir karşı cins arkadaşına rastlamamışlığın talihsizliğine yandığımızda, sınıfta kaldığımızda, burslarımızı geciktirdiklerinde, ışıklar kesildiğinde, hocalardan biri bize gıcık olduğunda, biri ailesel kayıp yüzünden acı çektiğinde karanlıkta yüzen merdivenlere oturulurdu. (**Mülkiye Agorası; meydanı olmayan bir tribün olarak düşünülmelidir.**)*

O günlerde, kimliğimiz her halde şöyle ifade edilebilirdi: Çaylak arpacı kumruları!

Büyük sınıflar ne yapacaklarını biliyorlardı herhalde ya, biz yeni gelen – özellikle saf Anadolu kızları – yürümeyi bile bilmiyor, yenice tay tay durmaya başlıyoruz.

Dört yıl sonra o bildik, doğallıkla da büsbütün demokratlaşmış olan (!) hükümet büyüklerinin, öğrenim yuvamızın duvarlarını, kapı ve pencerelerini hem de binanın gözlerini bağlamadan kurşun yağmuruna tutup idam etmeye kalkışacaklarını kimseler düşünemezdi.

Bizler de tıpkı şimdiki öğrenciler gibi, binamızın biz öğrencilerden arta kalan boşluklarını dolduran ve beş altı yaş büyüklerimizden başlayarak milattan önce doğmuş olanlara kadar giden asistan, okutman, doçent ve profesör denilen muzır kişiler tarafından fena halde ajite edildik galiba. Galiba diyorum, çünkü pek farkına varmadan, yansız bilgi alıyoruz sanmaktaydık. Ülke koşullarına göre, özgür bir adaydı öğrenim mekânımız. ...Dönemin siyasal yönetiminden hoşlanmıyorduk. Aradan geçen altmış yıla yakın sürede beğenilebilir sayılacak bir başkasını hatırlayamamam ve hâlâ duygularımı değiştirebilen bir başkasına rastlamamış olmam ülkenin talihsizliği olsa gerek.

Bu durum, umutsuz olmak anlamına gelmiyordu. Mülkiyelilere sahip olan ülkemizin şanslı olduğundan zerrece kuşku duymuyorduk. (...)"

3 Aralık 1956 Gecesi

Muammer AKSOY Hocamız, 3 Aralık gecesi Ankara Palas'taki bir yemekli toplantıdan eşine ve arkadaşlarına haber verilmeden ***“Sizinle Vali Bey, görüşmek istiyor”*** gerekçesiyle I. Şubeye götürülerek sabaha kadar sorgulanır.

Aynı gece 20'ye yakın SBF ve başka fakülte öğrencisi yurt ya da evlerinden alınarak yine aynı I. Şubede sorgulanır.

SBF öğrencileri, 4 Aralık günü kutlanacak olan Fakültelerinin 97. Yıldönümü törenlerinde yakalarında taşımak üzere Dekanları Feyzioğlu Hoca'nın resimlerini de bastırmışlardı.....

Fakat, Ankara Valiliği'nin kararıyla Mülkiye'nin 97. Kuruluş Yıldönümü Törenleri YASAKLANIR....

Hatta İstanbul'da aynı gece, Mülkiye Mezunlarının tertip ettikleri yemekli toplantı da İstanbul Valiliğinin Kararıyla YASAKLANIR.

Ankaradaki talebe boykotu D.P. grupunda

Grupun kararı: Tahsil müesseselerini bozguncu siyaset oyunlarının sahnesi yapmaga teşebbüs edenlerin tasfiyesi

Konuklar ve öğrenciler Ankaradaki talebe boykotu kararını protesto ettiler. Grupun kararı: Tahsil müesseselerini bozguncu siyaset oyunlarının sahnesi yapmaga teşebbüs edenlerin tasfiyesi

Hâdisenin akis'eri

Üçüncü sınıfta

Pestede Ruslar nümayiş yapan Macar kadın ve çocuklarına ateş açtılar

Macarlar, Ruslar, Almanlar ve diğer milletlerin çocuklarına ateş açtılar. Pestede Ruslar nümayiş yapan Macar kadın ve çocuklarına ateş açtılar

Siyasal Bilgiler Fakültesi dün 4 üncü sınıfını tatile karar verdi

Fakülte, siyasetin gelişmesi hakkında Ankara ve İstanbul'da geçen olayları, fakülte için bir hafta tatil kararı aldı. Siyasal Bilgiler Fakültesi, 4 üncü sınıfını tatile karar verdi

İsmet Paşa'nın 27. doğum günü

İsmet Paşa'nın 27. doğum günü

İngiliz - Fransız kuvvetleri din Mıncı'ya baskın yaptılar

İngiliz ve Fransız kuvvetleri, din Mıncı'ya baskın yaptılar. İngiliz - Fransız kuvvetleri din Mıncı'ya baskın yaptılar

Türk-Amerikan ticaret ve kültürel ilişkileri

Dün 92 yılın 92 yaşında

Harriett Portia Ann Makalifet Partisi oldu

Harriett Portia Ann, Makalifet Partisi oldu. Harriett Portia Ann Makalifet Partisi oldu

İsmet Paşa'nın 27. doğum günü

İsmet Paşa'nın 27. doğum günü

Türk-Amerikan ticaret ve kültürel ilişkileri

**Karar Üzerine Faklı Üniversitelere Mensup Hocaların
SBF Dekanı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu'na Destek Açıklamaları**
(Tarih sırasına göre)

Prof. Dr. Ragıp Sarıca
Ord. Prof. Dr. Sıddık Sami Onar
Ord. Prof. Kemal Yörük
Ord. Prof. Ömer Celal Sarc
Prof. Hüseyin Nail Kubalı
Prof. Dr. Nusret Hızır
Doç..Dr. Haydar Arseven
Doç. Dr. Lütfü Duran
Doç. Dr. İsmet Sungur
Doç. Dr. Feyzi Feyzioğlu
Doç. Dr. Sami Okay
Doç. Edip Çelik
Doç. Dr. Memduh Yasa
Doç. Dr. Osman Okyar
Dr. Ziya Umur,
Dr. Nevzat Güreli
Dr. Öztekin Tosun
Asistan Alp. B. Kuran

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti'nin Bildirisi

5 Aralık 1956'da, İstanbul Hukuk Fakültesi Talebe Cemiyeti de şu bildiriği yayınladı:

"Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Profesör Turhan Fevzioğlu'nun 1956-1957 öğretim yılına girilmesi münasebetiyle fakültesi talebelerinin şahsında biz yüksek tahsil gençliğine tevcih etmiş olduğu 'nabza göre şerbet veren münevverlerden olmayınız' ibaresini ihtiva eden konuşmasının tevlit ettiği beklenmedik neticeyi derin bir teessürle karşılıyoruz.

Büyük Atamız: 'hayatta en hakiki mürşit ilimdir' vecizesiyle ilme ve ilim mensuplarına karşı olan derin saygısını ifade etmişti. Fakültemizin eski bir talebesi olan sayın Prof. Turhan Fevzioğlu'na yine bir sayın profesör hocamız tarafından uygun görülen bu tarzı hareket yukardaki vecizenin manasını bütün şümulü ile idrâk eden ve benimseyen biz talebelerin ruhunda ve vicdanında büyük akisler yaratmıştır."

SBF ÖĞRENCİLERİNİN "BÜYÜK TÜRK MİLLETİ'NE" BİLDİRİSİ

"Büyük Türk Milletine,

Biz Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri, dekanımız Profesör Turhan Feyzioğlu'nun fakülteden ayrılmasının üzüntüsü içindeyiz. Her şeyden önce şuna inanıyoruz ki, Milli Eğitim Bakanlığı'nın gösterdiği gerekçe, bir dekanın vekâlet emrine alınması için yeterli değildir. Bu olay Feyzioğlu'nu

bizler için ideal hale getirmiştir. İstikbalde 'Nabza göre şerbet veren münevver' olmalıyız.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrencileri"

SBF ÖĞRENCİLERİNİN CUMHURBAŞKANINA TELGRAFI

SBF'ye mensup 221 öğrenci, 3 Aralık 1956 günü, Cumhurbaşkanı Celâl Bayar'a bir telgraf çekiyorlardı. Bu telgrafta şöyle denilmekteydi:

"Fakültemiz Dekanı Prof. Dr.Turhan Feyzioğlu'nun bakanlık emrine alınması, biz Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencileri arasında derin bir teessür uyandırmıştır. Bütün yazılarını ve konuşmalarını alâka ve istifade ile takip ettiğimiz kıymetli profesörümüzün, politika yaptığına, bizler asla kani değiliz. Sizin de aynı düşüncede olduğunuzu ümit ederek, alınan kararın iptali cihetine gidilmesi hususunda tavassutunuzu rica eder, hürmetlerimizi sunarız."

Karar Üzerine İstifalar

- Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu
- Doçent Aydın Yalçın
- Doç. Dr. Muammer Aksoy
- Doç. Dr. Münci Kapani
- Siyasi İlimler Asistanı Şerif Mardin
- İktisat Asistanı Coşkun Kırca

S. B. FAKÜLTESİ ESKİ DEKANI PROF. FEYZİOĞLU DÜN İSTİFA ETTİ

**Aynı Fakültenin Siyasi
İlimler Asistanı Şerif Mar-
din de vazifesinden ayrıldı**

(HUSUSİ MUHABİRİMİZDEN)

ANKARA, 10 — Vekâlet emrine atınması, son günlerin en sonu ile politik-hukukî hâdiselerden doğurmuş olan Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Turhan Feyzioğlu, bugün Üniversite'deki bütün vazifelerinden istifa etmiş ve istifanamesini Fakültenin yeni Dekanına vermiştir. Turhan Feyzioğlu, istifa sebeplerini ve istifanamesinin metnini yarın umumî efkârı açıklayacaktır.

Ayrıca Siyasal Bilgiler Fakültesi Siyasal İlimler Asistanı Şerif Mardin de bugün istifanamesini Dekanlığa vermiştir. Bu suretle Ankara Üniversitesinde, Turhan Feyzioğlu'nun Vekâlet emrine atılmasından dolayısıyla istifa eden öğretim üyelerinin sayısı 6'ya ulaşmıştır.

Dermanı No: 5, Şil. 3 de

Siyasi Destek Açıklamaları

(Tarih sırasına Göre)

Turan Güneş'in Beyanatı (2 Aralık 1956, *Dünya Gazetesi*)

CHP Lideri **İsmet İnönü**. “*Üniversite Muhtariyeti*”. (3 Aralık 1956) . Ulus ve birkaç İstanbul gazetesinde birden

Hürriyet Partisi Gençlik Fikir Ocakları Bildirisi (5 Aralık 1956)

Fethi Çelikbaş'ın Basın Toplantısı (8 Aralık 1956)

Hür Parti Başkanı **Fevzi Lütfü Karaosmanoğlu** (*Demeç*)

Hürriyet Partisi Meclisi Grubu Telgrafi

CHP Genel İdare Kurulu Üyesi Suphi Batur (*Demeç*)

CHP Lideri **İsmet İnönü**. (*CHP Ankara İl Kongresi Konuşması – 18 Aralık 1956*)

Cihan Baban'ın Maarif Vekiline Telgrafi

CHP, İstanbul İl İdare Kurulu Bildirisi

İsmet İnönü'nün CHP Ankara İl Kongresi'ndeki konuşması

CHP Genel Başkanı İsmet İnönü 18 Aralık 1956 günü CHP İl Kongresi'nde üniversite özerkliğine geniş yer ayırmıştı:

"Son zamanlarda üniversite muhtariyeti konusu yeniden siyasî hayatımızın başlıca meselesi oldu. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nin dekanı ders yılını açış nutkunda talebesine öğüt verirken doğru söylemeyi tavsiye etmiş ve asla nabza göre şerbet sunan, kötüye, zararlıya fetva veren sözde münevver olmamalarını istemiştir.

Üniversite mensuplarından vazifede yükselenlerden bahsederken bir doçent arkadaşının bir buçuk seneden beri fakültenin ve senatonun oybirliğiyle profesörlüğe yükseltilmesi tasvip edilmiş olduğunu anlatmış ve muamelenin tekemmülünün gecikmiş olmasından üzülen bahsedip üniversitenin haklarını ve muhtariyetini ilgilendirmesi bakımından bir an önce muamelenin tahakkukunu beklemek, hakkımızdır,

demidir. Bu ifadeler, senatoca bir muamele yapmayı icabettirmez mahiyette görülmesine rağmen dekan vekâlet emrine alınmıştır. Vekâletin muamelesi umumî bir teessürü mucip oldu. Bu haksızlığın ilim muhitinde ve cemiyet içinde geniş tepkisi olması tabii idi. Biz de yüksek makamların müsamaha ve insaf duygularını uyandırmak için yazılar yazdık. Geçen hâdisenin tarafımızdan yapılmış bir büyük siyasî tertip olarak en yakışsız bir şekilde teşhir edildiğini gördük. İktidarın hiç bir suretle büyütülecek

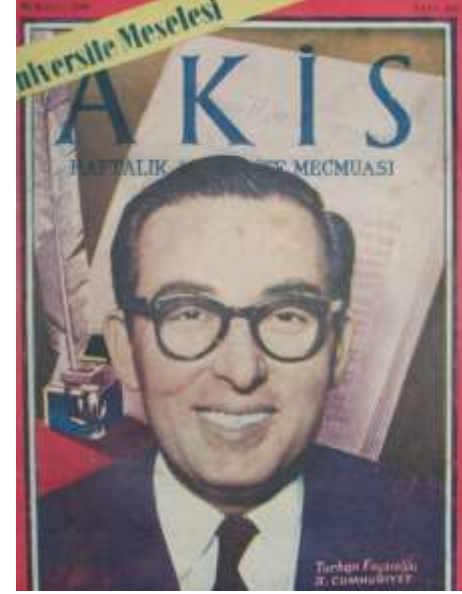
yeri olmıyan bir olayı telaş ile nasıl çığıırından çıkardığını görmek insana hayret veriyor. Üniversite hadisesini ben yazarken, dekanın açış nutkunu ancak hülâsa olarak görmüş, vak'a üzerinde durmuştum. Bu nutuk şimdi aynen neşr olunmuştur. Memleketin ilim ve siyaset adamlarının, dekanın ittiham olunan beyanatını bir defa okumalarını tavsiye ederim. İlmi ve tarihi kıymette bir dekan nutku mahiyetinde olan bu beyanat içinde itab edilecek iki üç cümle bulup seçebilecek hakikaten müstesna bir marifet mahiyetindedir. Maarif vekilinin veya vekâlet erkânının ceza kararı verirken nutku okumuş olduklarını farzetmekle insan güçlük çekiyor. Beyanatı baştan aşağı okuyacak bir insaf sahibi, yapılan tefsirlere hak veremez.

Hülâsa rejimimizin her meselesi gibi bu son olay da yersiz bir telaşın mahsulüdür. Bu vesile ile de çok şey tahrip olunmuştur. Hâlbuki kayıpların, kırıntıların, tahriplerin hiç bir mâkul sebebi yok idi. İlk haksızlık intibai üzerinde çok müteessir olmuştum. Şiddetli muameleye sebep beyanatı okuduktan sonra, teessürüm daha derinleşmiştir. Ben bizzat kendisi bir profesör ve rektör olan Maarif Vekilinin talebesine aynı öğütleri vererek yetişmiş olduğunu tahmin ederim."

Türk Basınında Destek Veren Köşe Yazıları

(Tarih sırasına göre)

- 1) Hayri Alpınar, «*Nabza Göre Şerbet*» Ulus, 20 Kasım 1956
- 2) Hüseyin Cahit Yalçın, «*Bir Münakaşa*» Ulus, 20 Kasım 1956
- 3) «*Kapaktaki dekan: Prof. Turhan Fevzioğlu*» AKİS, 24 Kasım 1956
- 4) Falih Rıfkı Atay, «*İnsaf*». Dünya, 29 Kasım 1956
- 5) İsmail N. Alkan, «*Üniversitelerimizden Eminiz*» Son Havadis. 30 Kasım 1956
- 6) Dr. İsmet Giritli, «*Profesör ve Politika*». Dünya, 1 Aralık 1956
- 7) Nadir Nadi, «*Yanlış Bir Sanı*» Ulus, 1 Aralık 1956
- 8) «*Bu Dekanın Kabahati Nedir?*» FORUM, 1 Aralık 1956
- 9) Hüseyin Cahit Yalçın, «*Büyük Cinayet*». Ulus, 2 Aralık 1956
- 10) Falih Rıfkı Atay, «*Hata*» Ulus, 3 Aralık 1956
- 11) Bülent Ecevit, «*Gençliğe Tatbiki Demokrasi*» Ulus, 5 Aralık 1956
- 12) Cemal Köprülü «*Yapılmamalıydı*» Cumhuriyet, 5 Aralık 1956
- 13) Müşerref Hekimoğlu, «*Aydınların Geçirdiği İmtihan*» Yeni Sabah, 5 Aralık 1956
- 14) Falih Rıfkı Atay, «*Vazifemiz*» Dünya, 5 Aralık 1956
- 15) Bülent Ecevit, «*İktidarın Gerçek Sınırları*» 6 Aralık 1956
- 16) Namık Zeki Aral, «*Siyaset ve Üniversite*» Ulus, 8 Aralık 1956
- 17) Doğan Nadi, «*Nabza, Şerbete Dair*» Cumhuriyet, 9 Aralık 1956
- 18) Bülent Ecevit «*Maksadı Mahsus ve Ötesi*» Ulus, 10 Aralık 1956
- 19) Falih Rıfkı Atay, «*Çile*» 11 Aralık 1956
- 20) Bülent Ecevit, «*Çekilenler ve Kalanlar*» Ulus, 13 Aralık 1956
- 21) Yakup Kadri Karaosmanoğlu, «*Sıra Kafalara Geldi*» 22 Aralık 1956
- 22) Mehmet Hazer «*Azil ve Vekalet Emri Müessesesi*».
- 23) Nadir Nadi, «*Ümid Işığı*» Cumhuriyet, 1 Ocak 1957

Ve MENDERES'in TBMM'deki Sözleri

Derste parti propagandası yapmak ve saire gibi delilsiz isnatların nasıl bir mantığa dayandırıldığını da, yine Başvekilin diğer cümlelerinin yardımı ile, kolayca tesbit etmek mümkündür. Bakınız Prof. Feyzioğlu'nun, Fakülte açılış konuşmasındaki vatanperverane nasihatlarını, Forum'daki objektif tenkitlerini ve derslerde ilgili kanun ve kararlar hakkında bahsi geldikçe verdiği mücerret, umumî ve objektif mahiyetteki ilmi izahlarını, Menderes ne suretle tavsif etmektedir: Bu profesörün Üniversitedeki faaliyeti, bizim kanaatimizce, faal politika (!) sahasına girmiştir. Çocuklarımıza KENDİ KANAATLERİNİ TELKİN ETMİŞ (!) ve bunları bir takım AYAKLANMALARA TEŞVİK ETMİŞ (!) OLDUĞU İÇİN, takdir hakkımızı kullandık... Binaenaleyh Profesör, profesörlüğüne istinat ederek Üniversite içerisinde çocuklarımızı, KENDİ FİKİRLERİNE İMALE İÇİN (!) kendi nüfuzunu, baskısını kullanamaz! Üniversitenin içi siyaset yeri değildir. Biz bunu böyle anladık, bu sebeple takdir hakkımızı kullandık ve vekâlet emrine aldık" (4). Evet, bu kelimeler aynen Başvekile aittir!

(2) Biz, Feyzioğlu'nun vekâlet emrine değil, tâbiri caizse "Başvekâlet emrine" alındığını daha ilk günden biliyorduk. Zira Bay Özel'in, Prof. Turhan Feyzioğlu'nu daima takdir ve bunu müteaddit vesilelerle ifade ettiği birçok şahıslarca malûmdur. Buna karşılık bu kıymetli ve idealist Profesörün dekan seçilmesi akabinde Bay Menderes'in üzüntü ve öfkelerini partinin bir toplantısında en kesin tâbirlerle açığa vurduğunu Üniversite muhitinde duymayan az şahıs kalmıştı. Başvekilin meclis müzakereleindeki hareket tarzı, tahminimizin doğruluğunu ispat etmiştir.

(3) Zabıt Ceridesi, devre X, cilt 15, ıhtıma 3, s. 191.

(4) Zabıt Ceridesi, s. 213.

Ve MENDERES'in TBMM'deki Sözləri-2

Birkaç cümle daha: "Muhterem arkadaşlar; Üniversitelerimizde bizim iktidara geldiğimiz günden beri meselelerin mevcudiyeti, huzursuzluğun mevcudiyeti, tahriklerin mevcudiyeti, her türlü şek ve şüphenin ötesinde bir hakikattir (!). Bu açılış merasimlerinden (!), siyasi nümayişler yapmaktan (!) (5) başlamak üzere, Üniversite kürsülerinden tedrisata yüzde yüz partizanlık gayelerinin tahakkuk ettirilmesi için çalışıldığı gibi Üniversite namına yapılan neşriyatta bir takım maksatların (!?) takip edilmekte olduğunu herkes bilmektedir." (6).

(5) İhtimal "Fikir Kulübü münazaraları" nı kastetmek ister!

(6) Zabıt Ceridesi, s. 189.

Ve MENDERES'in TBMM'deki Sözleri-3

“Vatan evlâdını siyasi kanaatlerine göre, onlar üzerinde terbiyeci nüfuzunu kullanmak, onların genç körpe dimağlarına türlü surette nüfuz etmek (!) suretiyle gündelik politikanın mahkûmuna haline getirmekle, bizim takdirimizce, kanunun menettiği sahaya girmiş oluyorlar, onun için vekâlet emrine aldık. Bir profesör bir partiye girmiştir diye vekâlet emrine almıyoruz. Ama gündüz külâhlı gece silâhlı (7) gençlerimizi çocuklarımızı ellerine alacak, kendi siyasi kanaatlerine göre sabahdan akşama kadar telkin altında bulunduracaktır. Sonra kalkıp ilim namına vaızlar vereceklerdir. Bunun birçok misalleri vardır, arzu ederseniz bu misalleri getirebiliriz (Sağdan, buyurun getirin! sesleri). Artık yeter!” (8).

(7) “Külâhlı ve silâhlı teşbihi”, Zafer'in başmakalesinde de, Meclis müzakerelerinden iki hafta önce, Siyasal Bilgiler hâdisesi için aynen kullanılmıştır. (4.12.1956 tarihli nüshaya bakınız!). Ender kullanılan ve hâdisi ile olan münasebeti ise, izah kabul edemiyecek kadar gayri tabii bulunan bu garip teşbihin “hakiki müellifi” nin kim olduğunu, kestiremiyoruz.

(8) Zabıt Ceridesi, s. 213.

Ve bu arada Meclis Tahkikat Komisyonu

18 Nisan 1960 tarihinde, “Cumhuriyet Halk Partisi’nin yıkıcı, gayrı-meşru ve kanun dışı faaliyetlerini tahkik ve memleketin her tarafında yaygın bir halde görülen kanun dışı siyasi faaliyetlerin sebeplerini, matbuat (basın) meselesi ile adli ve idari mevzuatın ne suretle tatbik edilmekte olduğunu tetkik eylemek üzere” kuruldu.

Cumhuriyet Halk Partisi, “Meşru iktidarı, Devlet vazifelilerini en iğrenç isnatlarla kötüleyerek, gayrı-meşru ve kanun dışı yollarla halkı kanunları ihlale, mukavemete, hükümete ve adli mercilere karşı galeyana ve fiili tecavüzlere teşvik ve tahrik etmekteydi”.

Sadece Demokrat Parti milletvekillerinden oluşan TBMM Tahkikat encümenleri;

- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, Askeri Muhakeme Usulü Kanunu, Basın Kanunu ile, Cumhuriyet Başsavcısı, sorgu ve sulh hakimleri, askeri adli amirlere [a.b.] tanınmış tüm hak ve yetkilere sahipti.
- Her türlü yayının yasak edilmesine, toplatılmasına, yayının ya da matbaanın kapatılmasına, her türlü evrak veya eşyanın zaptına, siyasi toplantı, hareket, gösteriler hakkında karar almaya, Hükümetin bütün vasıtalarından istifade etmeye yetkiliydi.
- Tedbir ve kararlara muhalefet edenler bir seneden üç seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacaktı.
- Karar ve tedbirleri kat’i olup aleyhine itiraz olunamazdı.

GERMAN: Halipenara's glimokle also
Nana Durum Marmadalek Solo, 1900
jahan kang-in. 25 poluan de kiranik
ambian marmadalek stah alimamuk

ADRES: Cemalettin Sokakı No. 11
Bakılı - İSTANBUL

TELEFONLAR: 354073 354074 354075

Emami Nefisi Müdürlüğü:
OSMAN NECİM KARACA
Yazılarını fihren idare eden müvafık müdür: ELHAN TURAL

AKŞAM

MUSTAKİL SİYASİ SABAH GAZETESİ

Kuruluş Yılı: 1938

Nahidi: HALİK YOLACI

Fiyatı 10 kuruş

Müslüman Türk Evinin Temel Din Kitabı
HAK DİNİ - KUR'AN DİLİ
Mehmet Emin Hanefi Yazarın 2 ciltlik Tefsiri Tefsiri
1. cilt ve 2. ciltleri çıktı
Büyük bir emekle günün bu kitabı Kur'anın Berraklığına
kapıldık. Değerli bir eser...
Kitaplarımıza...
Nahid: MURAT YAZIR - Ağırbaşlı Caddesi Etiler Mah.
No 4 - İstanbul - Telefon: 31 31 31

NİSAN
19
1960
SALI

Siyasî faaliyetler durduruldu

Dün kurulan 15 kişilik DP Tahkikat Komisyonu çalışmaya başladı ve tahkikat sonuna kadar kongrelerle her türlü parti toplantılarını menetti

Komisyon, tahkikata konu olan maddelerle ilgili her türlü yayına da yasak koydu

2 NUMARALI TEBLİĞ

Ankara, A.A. Partisi

C UMHURİYET Halk Partisi ile bir kısım basın faa-
liyetlerini tahkik memur, Türkiye Büyük Millet
Meclisi Tahkikat Encümeninin 2 numaralı tebliği:

«Tahkikatın müddeti boyunca
temin maksadıyla bütün siyasi par-
tilerin ve bunlara bağlı teşkilat ve
kollarının her türlü kongreleri ve ka-
demelemleri bünyelerinde ve ka-
demelemleri arasında toplanarak mü-
stakil toplantılarda, toplanmaların siya-
sî mahiyetli toplantılar ve parti-
lerce vevaj kademelemleri ve teşkilat ko-

3 Numaralı

1 NUMARALI TEBLİĞ

**Tahkikat Komisyonu
Başkanlığına Hamdi
Sancar seçildi**

C Ankara, A.A. Partisi
UHMURİYET Halk Partisi
ile bir kısım basın faa-
liyetlerini tahkik memur Türkiye BÜ-
YÜK Millet Meclisi Tahkikat En-
cümü toplanarak 3. tebliği
Bazılamıştır.
Cumhuriyet Halk Partisi ile bir kıs-
ım basın faaliyetlerini tahkik
memur Türkiye Büyük Millet Meclisi
Tahkikat Encümeninin 3. numara-
lı tebliği:
«Türkiye Büyük Millet Meclisi
18.4.1960 tarihinde toplanarak tahkikat

Balkoniarman ailesi göre demetopirin D.P. II tükürük atılımı... Bu arada bu aydınlatma... tükürük atılımı... tükürük atılımı...

İKE Türk milletini selamlıyor:

BAŞKAN EISENHOWER DÜN GELDİ

Muhteşem tören ile yüzbinlerce Ankara'nın karşıladığı Başkan, askerlere: "Merhaba,, dedi Eisenhower şöyle dedi: "İkinci evimde gibiyim,,

Görüşmelerde:

Eisenhower "Amerika ve dost memleketter Türkiye'ye yardıma devam etmelidir,, diyor
Samimi geçen görüşmelerde iki devlet tam görüşbirliğine vardılar

Bayar, Züve Konferansı
etkinlikleri Nispeti bir
görüşme örneği ediyor

ANKARA, 6 (Haber) — Başkan Eisenhower 55 saat süreyle Ankara'da kaldı. Bu süre zarfında Türkiye ile Amerika arasında samimi görüşmeler yapıldı. Başkan Eisenhower Türkiye'ye yardıma devam etmelidir, dedi. Eisenhower Türkiye'ye yardıma devam etmelidir, dedi. Eisenhower Türkiye'ye yardıma devam etmelidir, dedi.

İrak'ta 7-1 yandı

ANKARA, 6 (Haber) — Irak'ta 7-1 yandı. Bu olayın nedeni henüz bilinmiyor. Irak'ta 7-1 yandı. Bu olayın nedeni henüz bilinmiyor. Irak'ta 7-1 yandı. Bu olayın nedeni henüz bilinmiyor.

İKE: "Hayatım boyunca böyle candan ve sıcak bir hüsni kabul etmiş olmamışım,, dedi
Baykan Eisenhower ve
Yenişehir Ankara'ya
Ankara'da

ANKARA, 6 (Haber) — Başkan Eisenhower 55 saat süreyle Ankara'da kaldı. Bu süre zarfında Türkiye ile Amerika arasında samimi görüşmeler yapıldı. Başkan Eisenhower Türkiye'ye yardıma devam etmelidir, dedi. Eisenhower Türkiye'ye yardıma devam etmelidir, dedi. Eisenhower Türkiye'ye yardıma devam etmelidir, dedi.

İrak'ta 7-1 yandı

Başkan Eisenhower için Ankara'ya dün binbir çeşit hediye yağdırıldı
Bunlar, seferat vasıtası ile Amerika'ya gönderilecek

ANKARA, 6 (Haber) — Başkan Eisenhower için Ankara'ya dün binbir çeşit hediye yağdırıldı. Bunlar, seferat vasıtası ile Amerika'ya gönderilecek. Başkan Eisenhower için Ankara'ya dün binbir çeşit hediye yağdırıldı. Bunlar, seferat vasıtası ile Amerika'ya gönderilecek. Başkan Eisenhower için Ankara'ya dün binbir çeşit hediye yağdırıldı. Bunlar, seferat vasıtası ile Amerika'ya gönderilecek.

ADRES: Cemalettin Sokakı No 13
Nispetiye - İSTANBUL

TELEFONLAR: 25-027 22-026 22-025

Genel Müdür: N. N. N. N. N.
Yardımcı Müdür: CEMAL NECMİ KARACA
Yeni alman filan idare eden memur
müdür: İSMAİL YURAL

AKŞAM

MUSTAKİL SİYASİ SABAH GAZETESİ

Kuruluş Yılı: 1918 Habibi: MAZİT YOLACI Fiyatı: 25 kuruş

MODERN RUYA TABİRLERİ

EMER BULAYIR 3 senelik bir gözleme istinadla
yazmış getirdiği bu tabirlerde, göreceli rüyaların
muhatablarına bilimsel ve modernist tahlillerle m.
miz ilacıkları 500 kuruş, çıktı, 175 Lira

KULTÜR MEYDANI, Ankara Cad. 40/2 Taksim

NİSAN
3
1960
PAZAR

Treni Himmetdede'de Vali Muavini ve J. Kumandanı tarafından durdurulan İnönü dün Kayseri'ye sokulmak istenmedi

2 saat 55 dakika süren sert münakaşalarda "örfi idare ilân ettiniz mi?," diye soran CHP lideri İnönü, Kayseri'de 50 bin kişi tarafından karşılandı

İnönü'nün Kayseri'ye sokulması için Halkın İhtilali tren durdurulduğu gibi şehirde sokak patlamaları da yaşandı.

Şehirde askeri tedbirler alındı. Bakanlar Ankara'ya çağırıldı

HAMİT AVCIÖĞLE bildiriyor, Kayseri, Cumartesi
İNÖNÜ ve beraberindekileri Kayseri'ye getiren 702
numaralı Cukurova motorlu tren katarı, Kayseri'ye
49 kilometre mesafede Himmetdede istasyonunda dur-
durulmuş ve İnönü'nün Kayseri'ye girmesini önlemek
için tam üç saat burada bekletilmiştir.

Saat 13.30 da, katar durur dur-
maz İnönü'nün yanına gelen Kayse-
ri Vali Muavini Sükrü Karamanelli
ve J. Jandarma Kumandanı, CHP
Genel Başkanı ile görüşme ista-
dıkları anlaşılmaktadır. Çatışmalar
kim öldürsün ölmesin ilâhî, ken-
dini korumak için cesareti gös-
teren İnönü'nün katarından inip
ile durdurulmuş. Çatışma şiddetini
arttı. Çatışmalar saat 14.00'te, bu
kafkassalca hareket ne yapı? İnönü
bu sırada müttefik askerlerle diye
sordular. Vali Muavini Sükrü Ka-
ramanelli, İnönü'ye Vali'nin bir ka-
rarnesi bildirerek kim grubunda al-
tın ve CHP Genel Başkanından
ANKARA'ya geri dönmeleri istenmiştir.

ÖRFİ İDARE İLÂN ETTİNİZ Mİ ?

İnönü bu soruya "evet" bir gördüğü
soruşurken "evet" diye cevap verdi.
(Devrimin 1. s. 1. d.)

CHP Milletvekilleri Kayseri'ye hareket etti

Ankara, Hürriyet, Cumhuriyet
İnönü'nün katarı durdurulduğu haber-
ini öğrenen Kayseri'ye 20 kilometre me-
safesinde Himmetdede istasyonunda dur-
durulmuş İnönü Ankara'ya toplanan
CHP milletvekilleri, katarı hatırla
istasyonunda hareket etmişlerdir.

ANKARA ÇARINDAKİ HÂDİSE

Ankara, Hürriyet, Cumhuriyet
Trenin durdurulması üzerine İnönü'nün
dura baskınlık yapan 31 grup
pulis toplanarak tarafından yaralan-
mış karışıklık geçirilmesine de hâli
verilen katar saat 14.00'te hareket
etmişlerdir.

YARDIMCI ADALET BAKANI OLDU

Ankara, Hürriyet, Cumhuriyet
Dış İşleri Bakanlığı'nın müd-
durleri (Devrimin 1. d.) Ba-
kanlık Dış İşleri Bakanlığı'nın müd-
durleri (Devrimin 1. d.) Ba-
kanlık Dış İşleri Bakanlığı'nın müd-
durleri (Devrimin 1. d.) Ba-

Kayseri'ye 19 kilometre mesafede Himmetdede İnönü'nün katarı durdurulmuş. (Fotograf AKŞAM)

İnönü trenin durdurulması üzerine Vali Muaviniyle münakaşa ediyor. (Fotograf AKŞAM)

GÜNEŞTEKİ INFİLAK SON 15 SENENİN EN MÜHİM OLAYI

**İstanbul Üniversite Astronomi Ensti-
tüsü, radyoları susturan infilâkların
resmini çekmeye muvaffak oldu**

GÜNEŞTE meydana gelen ve ışıkları son 15 senenin en büyük
infilâkı olarak vasıflandırılan geniş ölçüdeki patlamaların dün
yazınca da bu kez en az 10 senelik bir süre bu radyo yayıncı-
ları tarafından kesiltilmiş ve alınmış, çekilmiş ilgili perçemlerde yeni
bir infilâk meydana geldi.

BOĞAZI KESİF SIS KAPLADI

Boğazda dün gece Karadeniz
Sağırması ve geniş İstanbul Ö-
vermesi Adrenomu Enstitüsü me-
morleri devamlı bir gözleme yasa-
lar, bu sırada da günün ortasında gi-
nen infilâkların meydana geldiğini
muvaffak olmuştur.
(Devrimin 1. s. 1. d.)

28 – 29 Nisan 1960

Üniversite profesörleri DP İktidarı'na ateş püskürmeye, üniversite gençliği de sokağa dökülmeye başlamıştı. Hükümet, 28 ve 29 Nisan günleri İstanbul ve Ankara'da miting düzenleyen üniversite gençliğinin üzerine önce polisi sürmüş, polis olayları bastırmada etkili olamayınca, Askeri Birlikler öğrencilerin üzerine gönderilmişti.

28 Nisan 1960 günü sabahı İstanbul Üniversitesi'nde başlayacağını öğrendikleri protesto gösterisini engellemek için, Vali ve Emniyet Müdürü erken saatlerde polisi üniversite bahçesine tedbir almak için gönderdiler. Öğrenciler protesto gösterisini başlatır başlatmaz polis saldırıya geçmiş, birçok öğrenci ve profesörün polis tarafından dövüldüğü çatışmalarda Orman Fakültesi öğrencisi **Turan Emeksiz** vurularak öldürülmüş, **Hüseyin Onur** ayağından yaralanmıştı. Askeri birliklerin olay yerine gelmesi üzerine öğrenciler “*ordu – gençlik el ele*” diye bağırmaya başladı. 29 Nisan'da gösteriler Ankara'ya taşınmıştı.

28 Nisan 1960 gününün sabahı, birinci sınıf amfisinde kurulan öğrenci kürsüsünde **Hukuk Fakültesi**'nden **Nuri Yazıcı** adlı bir öğrenci son derece açık ve net bir konuşma yapıyor ve **Tahkikat Komisyonu**'na baskıyı reddeden öğrencilerin sesini duyuruyordu:

‘Hukukun bittiği yerde hukuk okunmaz.’

28 Nisan 1960 Olayları

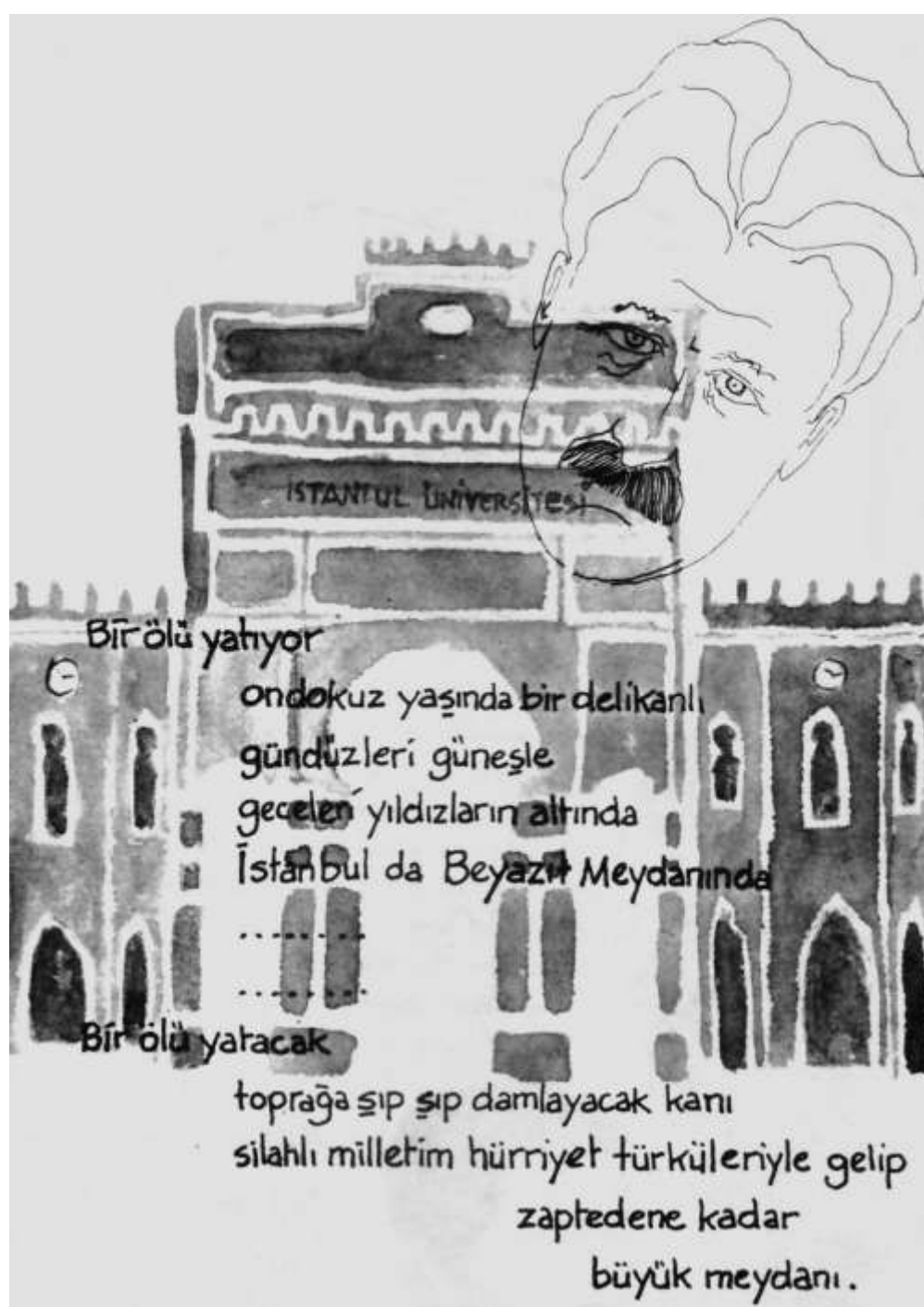

Istanbul Beyazıt'ta 27-28 Nisan'da öğrencilerin protestosuyla başlayan olaylar (1960)

Bir ölü yahtyor

ondokuz yaşında bir delikanlı
gündüzleri güneşle
geceleeri yıldızların altında
İstanbul da Beyazıt Meydanında

Bir ölü yatacak

toprağa sıp sıp damlayacak kanı
silahlı milletim hürriyet türkülerıyla gelip
zaptedene kadar
büyük meydanı .

**Turan Emeksiz Şiiri,
Enver Gökçe, (Mayıs 1960)**

Bir yürüyüş eylediler sabahtan
İlgıt ılgıt kan gider loy loy!
Dayan dizlerim dayan!'
Ağla gözlerim ağla!
Namlu puşt olmuş, at ayağı puşt.
Yine düşman elindeydi vatan.
Bir oğul çıktı Malatya'dan
Anası Yılmaz çağırırdı.
Haram süt emmemişti anadan.
Ve Beyazıt derler büyük bir alan.
Düşman sarmıştı sağı solu
Düşman çok, cephane yoktu.
Yetişmemişti daha Cemal Paşa kolu
Amandı el aman !
Tank paletleriydi alanda dönen
Kusan namlularda, kalleş ölümcül
Ve vuran ve kıran ve haykıran
Malatyalı şöyle baktı bir
Ana baba günüydü herhal
Her yönde toz duman !
Vay anam vay !
Bu belalı başınan
Kime ne diyem
Kime ne diyem
Nerelere gidem

Ya derdime derman
Ya katlime ferman !
Başı daralınca Yılmaz'ın
Baktı atacak taşı yoktu
Baktı eli durmuş, ayağı durmuştu
Vurulmuştu
Çıkardı yüreğini kan içinde
Çarptı kötünün kafasına
Hay bu nasıl devran?
28
Nisandı
Yavri
Hey !
Ham
Meyveyi
Kopardılar
Dalından.

29 Nisan 1960 Günü Siyasal Bilgiler Fakültesi

Dekan Prof. Fehmi Yavuz

2.12.1958 - 15.9.1960

1912'de doğan Fehmi Yavuz, 1937'de Siyasal Bilgiler Okulu mali şubesinden mezun oldu. Okul'a girmeden önce, Muğla'da köy öğretmenliği yapmıştı. Doktora için gittiği Almanya'dan savaş nedeniyle geri döndü. 1942'de Siyasal Bilgiler Okulu'nda asistan, 1948'de doçent, 1951'de şehircilik profesörü oldu.

Dekanlığından sonra, 1960'ta Milli Eğitim ile İmar ve İskan Bakanlıkları yaptı. 1961'de Kurucu Meclis üyesi olduktan sonra, tekrar Fakülte'ye döndü.

ANILARIM

FEVZİ YAVUZ

MÜLKİYELİLER BİRLİĞİ VAKFI
YAYINLARI I

Fehmi Yavuz Hocanın Anılarından: *Mülkiye'yi Yüksek Okul Yapma Girişimi*

Demokrat Parti iktidarı 1954'den sonra halkın, özellikle aydın kesimin sevgisini, sempatisini, saygısını adım adım yitirmeye başladı. Eşim ve iki çocuğumla 1953–55 yıllarında Londra'da idim. Sonradan gelenlerle bu konuyu ara sıra tartışıyorduk. Ben Demokrat Parti iktidarından hâlâ bir şeyler beklenebileceği görüşünü savunuyordum. Yeni gelenler ise: ***“İşler çok değişti. Senin bıraktığın Demokrat Parti hızla gerilemektedir”*** diyorlardı. **Yurda döndükten sonra, bu görüşte olanlara ben de katıldım.**

O zamanki **Milli Eğitim Bakanı Atıf Benderlioğlu**'nun makam odasında geçen bir olayı dile getirmekte yarar görüyorum. Benderlioğlu ile Ankara Belediye Başkanı iken açılan İmar Planı Yarışması hazırlık çalışmaları nedeni ile çok sıkı işbirliği yapmıştık. Milli Eğitim Bakanı olduktan sonra da ara sıra buluşuyorduk. Bunlardan birinde, odasında bulunan bir kişiye beni **“Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı”** diye tanıttı.

Adam hal-hatır sormadan, saldırıya geçti ve özetle şöyle dedi:

— *Atıf bey, SBF başlangıçta bizim yanımızda idi, şimdi döndü.*

Ben, Benderlioğluna: “*Atıf bey beni tanıttınız ama beyin kim olduğunu söylemediniz. Onu öğrendikten sonra yanıtımı vereceğim*” dedim. Benderlioğlu, aklımda kaldığına göre, Tekirdağ Milletvekili Dr. X. olduğunu söyledi. Ben :

—*Biz hiçbir zaman filan partinin yanında, ya da karşısında olmadık. Biz hep Türk ulusunun yanında olduk. Padişahlık döneminde bile iktidarın kulu, kölesi olmadık. Başlangıçta siz halkın yanında göründünüz ve aynı saflarda yerimizi aldık. Sonradan siz adım adım halktan uzaklaştınız. Biz ise halkın yanındaki yerimizi koruduk. Böylece bizden ve halktan uzaklaşan sizler olmuyor musunuz?* dedim.

Benderlioğlu o zatı uygun biçimde yolcu etti. Biz de teknik konuşmamızı sürdürdük.

Bu olay ve benzerleri, iktidar çevresinin SBF’yi cezalandırmaya hazırlandıklarını gösteriyordu.

Zafer Gazetesi’nin 5 Şubat 1960 günlü sayısının 1. sayfasında, 10 Demokrat Milletvekilinin SBF’yi, Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir Yüksek Okul durumuna getirmek için hazırladıkları Kanun Tasarısını TC. Büyük Millet Meclisi Başkanlığı’na sundukları haberi yer alıyordu.

Bu habere o gün Ankara Radyosu da bültenlerinde yer verdi.

S. Bilgiler Fakültesini okul yapacak tasarı

Fakülte öğrencilerini temsil eden teşekkül başkanları, tasarıdan ürmediklerini, fakülteleri medreseye ifrağ edilse bile Atatürk'e, inkılaplara olan inançlarından feragat etmeyeceklerini bildirdiler

Ankara, 7 (Cumhuriyet-Teleks)
— Siyasal Bilgiler Fakültesinin okul haline getirilmesi ile ilgili kanun teklifinin B.M.M. ne verilmesi üzerine bugün Fakülte öğrencileri, Genel Kurul başkanı Öğüt Yazman bir beyanat vermiş ve Siyasal Bilgiler Fakültesi Talebe Ce-

miyeti 2. Başkanı bir bildiri yayınlamıştır.

Öğüt Yazman beyanatında B.M.M. sine sevk edilen kanun teklifini hayretle karşıladıklarını, millet hizmetinde 100 yılını idrak eden bu müessesenin memleket i-

— Arkası Sa. 5, 80, 3 te —

Genel Kurmay Başkanının konuşması

tedilir» demiselerdir.

S. Bilgiler Fakültesini okul yapacak tasarı

— Baştarafı 1. inel ahifede —
İm ve idare hayatındaki önemini belirtmekle ve şöyle demektedir:

— Fakültemizi okul haline getirmek teklifini haklı gösterecek bir sebep tasavvur edemiyoruz. Fakat ne olursa olsun, her şeye rağmen, biz de bizden önceki mükiyeliler gibi hürriyet ve memleket hizmet aşkı ile dolu ve bunun suuru içindeyiz.»

Genel kurul başkanı, daha sonra, medeni bir topluluk olarak inkılaplara bağlılıklarıyla Atatürkün izaret ettiği yoldan yürüneceklerini bildirmektedir. Ayrıca Talebe Cemiyeti İkinci Başkanı, yayınladığı bildiride ise teklifin memleket münevverlerini usantıye soktuğunu, bu olayın Fakültenin unvan ve idare şekli cephesinden değil, yarıncı idaresini ellerine alacak olanlara kıtû bir örnek olma bakımından ehemmiyetli bulunduğuna işarette, şöyle devam etmektedir:

«Herkes bilimselidir ki, bizim Siyasal Bilgiler Fakültesinin idare şekline veya unvanına değil, yüz yıldanberi yaygın ideal ve imnana hayran olarak ona bağlanmış bulunduyumuz idare mühter bir fakülte ister olsun ve hattâ işlerince medrese ismi altında tutulsun, onun bize vereceği feyiz daima aynı olacaktır.

5 Şubat 1960 tarihli Cumhuriyet Gazetesinde yer alan konuya ilişkin haber

Kaynak: Dr. Cengiz Aslantepe (2009): *Mekteb-i Mülkiye'den Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne 1859 – 2009. 150 Yılın Tanıklığı*. Koleksiyoncular Derneği Yayın No: 11. Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara.

— Fakülte Yönetimi, öğretim üye ve yardımcıları gecikmeden ve gereken ağırbaşlılıkla konunun üzerine eğildiler. Bu haber, kamuoyunun gündeminde, Fakültemizi ön plana çıkardı. Yerli yabancı çeşitli gazeteler muhabirlerini göndererek, telefonla, Fakültenin bu durum karşısında tutumunu, davranışının ne olabileceğini öğrenmek istediler.

Ben aynı gün basına yaptığım kısa açıklamada: **“TC. Büyük Millet Meclisi’nin bu tasarımı kanunlaştıracığına inanmıyorum”** dedim.

Bu girişimin sakıncalarını ortaya koymak üzere kurulan 5 komisyon, kısa sürede raporlarını hazırladı. Basın gereken tepkiyi, ilgiyi gösterdi. Üniversite Senatosu konuyu tartıştı.

Aziz Nesin'in **Akşam Gazetesi**'nde çıkan **Üniversite'nin Kırşehir** başlıklı yazısından ...

<<Kırşehir İli'nin hangi gerekçelerle ilçe yapıldığını artık bilmeyen yok. Nasıl bir anlayış, düşünüşdür, bilinmez. Kendilerince yerinde, doğru bir gerekçeyle bir İl'i ilçeliğe indirenler, bu başarılarından birkaç zaman sonra, bu kez o ilçeyi yeniden il yapmak için gerekçe çıkarabiliyorlar.

Kırşehirleştirme DP'nin politika güdümlelerinden en belirli olanıdır. Basın özgürlüğünü her yandan Kırşehirleştirmek isteyen DP şimdi de, 100. yıldönümünde bulunan SBF'ye sinirlenmektedir. Onu da Kırşehirleştirmekten başka yol yoktur...**Üniversitenin bir Fakültesi olan SBF' küçültülür 'siyaset okulu' yapılırsa öbür Fakülteler de bu örneğe bakıp akıllarını başlarına alır..**

SBF'yi Kırşehirleştirmenin gerekçesi ne imiş, biliyor musunuz? Bu kurumu 1950'den önceki 'hakiki hüviyetine irca' imiş. Ah ne olurdu, önce DP. kendisini 1950'den önceki 'hüviyetine irca edebilse idi>>

**Ankara Üniversitesi Senatosu'nda
yapılan tartışmaları şöyle
özetleyeceğim:**

Burada ilk karşılaşılan sorun, konunun bir “***SBF sorunu değil, Üniversite sorunu olduğunu***” Senato’ya kabul ettirmektir. Gerçekten üyelerden pek çoğu bu görüşte olmakla birlikte, SBF’yi yalnızlığa itme eğiliminde olanlar da vardı. Nitekim bir iki üye SBF’nin Ankara Üniversitesi içindeki yerini savunan bir rapor hazırlanmasını; SBF öğretim üyelerinin ve öğrencilerinin iktidarı eleştiren davranışlarına son vermeleri koşuluyla, bu Fakültenin desteklenmesinin uygun olacağını belirten görüşler de ileri sürmüştür.

Fakültemiz temsilcileri ile Senato’nun öteki üyelerinin, bu gibi öneriler karşısındaki tutumunu şöyle özetleyebilirim:

SBF, Ankara Üniversitesi’nin öteki Fakülteleri gibi bir parçasıdır. Bunun üniversite açısından tartışılması yersizdir. Öte yandan bu yola gidilecekse, her Fakültenin Üniversite içindeki yerini savunan, benzer raporlar hazırlanması gerekebilir.

SBF öğretim üye ve öğrencilerinin tutumuna gelince: Bunlar akademik özgürlük ilkesine uygun olarak, Anayasa'nın ve kanunların kendilerine tanıdığı haklardan yurttaş olarak yararlanmaktan, vicdanları uyarınca davranmaktan başka bir şey yapmadıkları kanısındadırlar.

Ankara Üniversitesi bu konuda herhangi bir karar almamış, Rektörü özel olarak, siyasal iktidar yetkilileri ile temas edip Üniversite topluluğunun bu tasarı karşısındaki üzüntülerini bildirmekle görevlendirmiştir.

Aracılık etmek isteyenler de türedi. Büyük bir Devlet Bankasının Genel Müdürü, Adnan Menderes'e gidip, şöyle dersek, her şeyin yoluna gireceğini bana, yönetim kurulu üyelerine, gözüne kestirdiği Mülkiyelilere anlatmaya çalıştı:

—**Bütün Mülkiye, öğrencileri, öğretim üyeleri, mezunları ile emrinizdeyiz.**

Öğrenci gösterilerinin arttığı 1960 yılında SBF ve Hukuk Fakültesi öğrencileri bir yürüyüşte

Tutumumuz ve gelişmeler şöyle özetlenebilir:

İktidara karşı Fakültenin davranışında hiçbir değişiklik olmadı. Aracıların Başbakan'ı görme önerisine uyulmadı. Yönetim Kurulumuz, Başbakan çağırırsa Dekanın yalnız gitmesini, SBF topluluğunun düşünce ve davranışında hiçbir değişikliğin olmadığını bildirmesini, kararlaştırdı. Başbakan böyle bir çağrıda bulunmamıştır.

İktidarın tutumunda bir değişiklik olamamakla birlikte, yurt içindeki önemli gelişmeler SBF'yi Yüksek Okul yapma düşünüyü arka plana itmiştir, diyebilirim. Gerçekten bu arada basını, muhalefeti susturmak, sindirmek için Tahkikat Komisyonları kurulmuş, özgürlükleri kısıtlayan önlemler getirilmiştir.

Tahkikat Komisyonu'na ben de çağrıldım. Üzerinde durdukları önemli nokta **bizim CHP ile işbirliği içinde olmamız ve bunu artırma çabasını sürdürmemiz, idi. SBF'ye sık sık CHP'li Milletvekilleri geliyormuş vb.** Komisyon üyeleri çok saygılı davrandılar, kahve, çay, gazoz ısmarlamakta birbirleriyle yarış ettiler. Komisyon üyelerinden yalnız Osman Kavuncu'yu anımsıyorum. Kavuncu Kayseri Belediye Başkanı iken büyük işler yapmıştı. Türkiye'ye uzun ya da kısa bir süre için gelen yabancı uzmanlardan kimileri onun başarısını yerinde görmek için, Kayseri'ye gitmişlerdi. Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü'ndeki yabancı uzmanlar, yaptıkları yayınlarda ona da yer verdiler. Kavuncu Meclise girmekle eriyip gitti, hem de Yassıadalık oldu. Bir genelleme yaparak, DP'nin gemi azıya almışçasına, demokrasiden, başta laiklik olmak üzere. Atatürk Devriminden uzaklaşması yüzünden birçok değerli gencin de çürütüldüğü söylenebilir.

29 Nisan 1960, Hukuk Fakültesi, Ön Bahçesi. Ankara

TÜRKİYE TÜRKLERİNDİR

Cuma
29

NİSAN 1960

Sayı : 17 - No : 4312

FİYAT 10 KURUŞ

Hürriyet

GÜNLÜK MUSTAKİL SİYASİ GAZETE

Müdürlük : SEDAT SIMAVİ

MATBAASİ : İst. Bahariye Cad.
TELEGRAF : Hürriyet - Hürriyet
Telefon : 224000 - 44 - 93 - 92
Dere : 224000 - 224000 - 224000

Abone : Türkiye için yıllık 75
5 AYLIK 15, 30 AYLIK 25 kuruş
Yabancı memleketlere PTT Gözet
Lirası edilir. AYLIK Abone yoktur

Şoför ve Mabinist Kursu

Yeni devre 2 Mavazat tesisiyle

Motor - Trafik - Direksiyon

Ticariye dersleri ücretsizdir

ADRES : Osmanlı, Samanyolu Sok. No. 5

Telefon : 48 09 01 - 41 34 15

İstanbul-Ankara'da örfi idare ilân edildi

Orgnl. Fahri Özdilek İstanbul, Korgnl. Namık Argüç Ankara örfi idare komutanı oldular

İstanbul'da gece sokağa çıkmak yasak. Eğlence yerleri kapandı

Tahkikat Encümeninin yeni tebliği

Hâdiselerin negri yasak edildi

ANKARA 28 (A.A.) — Cumhuriyet Halk Partisi ile bir kısım basın faaliyetlerini tahkikat mecmu Türkiye Büyük Millet Meclisi Tahkikat Encümeninden tebliğ olmaktadır.

"28 nisan 1960 günü İstanbul'da toplanan meclis hâdiseler tahkikat Encümenince, Hükümetin ve 6-6 İlhan Kumandanlıklarının yasakları resmi tebliğler hariç olmak üzere haber, tavsiye, mahale ilhan, mütalâa, redim ve yanların negri yasak edilmiştir.

Tahkikat Encümeni Reis Dr. İsmail Hakkı Karagözoğlu Hamdi Sancak.

DP grubu bu sabah toplanıyor

ANKARA 28 (A.A.) — Cumhuriyet Halk

Başvekil ve vekiller

Beşvekil Adnan Menderes ile Başvekil Vekiller Meclisinin toplanması

de, Başvekil Adnan Menderes ve Başvekil DP Meclisi Grupunun oğludur. Sonra 15 de Meclis 1960'da toplanarak çıkarılarak görülmektedir.

İstanbul ve Ankara'da her çeşit toplantıların yapılması yasak edildi

ANKARA 28 (A.A.) — Başvekilten tebliğ olmaktadır: "28 nisan 1960 günü saat 15 ten itibaren Ankara ve İstanbul vilayetlerinde örfi idare ilân edilmiştir.

İstanbul Örfi İdare Kumandanlığına Orgeneral Fahri Özdilek, Ankara Örfi İdare Kumandanlığına da Korgeneral Namık Argüç tayin edilmiştir.

ÖRFLİ İDARENİN 1 NUMARALI TEBLİĞİ

İstanbul Örfi İdare Kumandanlığı

ORGNL. ÖZDİLEK : İstanbul Örfi İdare Kumandanlığına tayin edilen Orgnl. Özdilek, Ankara Örfi İdare Kumandanlığına da Korgeneral Argüç tayin edilmiştir.

Fehmi Yavuz Hocanın Anılarından (devam)

29 Nisan 1960, Siyasal Bilgiler Fakültesi

İktidarın özgür basını, muhalefeti sindirme çabalarına, Tahkikat Komisyonlarının girişimlerine ilk büyük tepki 28 Nisan'da, İstanbul Üniversitesi'nden geldi.

Bu olayı anmakla yetiniyorum. 29 Nisan günü Ankara'daki Yüksek Okullar, Üniversite karıştı. Öğrenciler binalara, derslere girmiyor, slogan atıyor. Gösteri yapıyorlarmış.

Biz Rektörlükte, Yönetim Kurulu toplantısındaız. Telefon durmadan çalışıyor. Hepimizin Fakültelerinde bir şeyler olduğu haber veriliyor. Toplantıyı keserek, Fakültelerimizin başına gitmeye karar verdik ve dağıldık.

Fakülteme döndüğümde, bizde aşırı bir birikimin olmadığını gördüm. Öğrenciler ve halk daha çok komşu Hukuk Fakültesi'nin bahçesinde ve de çevresinde toplanmışlardı. Biz öğretim üye ve yardımcıları yönetim kurulu üyeleri ile durumu değerlendirmeye çalışırken şu haber geldi:

“Güvenlik kuvvetleri, öğrencileri Hukuk Fakültesi binasına sokmuş, koridorlarda, sınıflarda, salonlarda kovalamaca başlamış.”

Biz hemen olayı izlemek için, pencerelere koştuk. Fakülte dışına çıktık. Hukuk Fakültesi'nin pencerelerinden atlayanlar, düşenler oluyor, biriken halk, bizim öğrenciler bunlara yardıma çalışıyordu...

29 Nisan 1960, Siyasal Bilgiler Fakültesi Bahçesi

**Kaynak: Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanlığı,
Fotoğraf Arşivi**

29 Nisan 1960, Siyasal Bilgiler Fakóltesi Bahçesi
Kaynak: Siyasal Bilgiler Fakóltesi Dekanlığı, Fotoğraf Arşivi

Tıp Fakóltesi'nin gönderdiği ambulans aralıksız çalışıyor, bunları hastahaneye taşıyordu. Ambulanslarla gidenlerin ölü, baygın, hafif ya da ağır yaralı olduğu bilinmiyordu. Ambulansın (belki de ambulansların) sık sık gelip gitmesi gerginliği büsbütün artırdı. Gösterilerin ağırlığı da bizim Fakóltenin çevresine kaydđ.

Öğrencilerimiz Hukuk Fakóltesi'nin başına gelenleri gördükten sonra binaya girmemekte direndiler. Güvenlik kuvvetleri Fakólteyi ve çevresini sarmıştı. Çemberi yarıp çıkmak da kolay olmuyordu. (Bir arkadaşımız 28 Nisan olayları nedeni ile İstanbul Üniversitesi Rektörü Sıddık Sami Onar'a çekmek istediğimiz telgrafı Cebeci Postanesine götürmeyi başarmıştı.) **Öğrenciler itfaiye arabalarını devirdiler, hortumları kestiler; bina içinde sıralardan, sandalyelerden yararlanarak barikatlar kurdular. Bu durum birkaç saat sürdü.**

Akşama doğru, Fakólte giriş kapısının karşısında yüzleri Fakólteye dönük, ayakta, piyade tüfekleri ile ateşe hazır 20 kadar asker göründü. Biz durumu balkondan izliyoruz. Bir subayın emri ile (sonradan bunun Sıkıyönetim Komutanı General Namık Argüç olduğunu öğrendik) yaylım ateşi başladı. Önce çatının altına doğru ateş edildiği anlaşılıyordu. Ateş emri verenin, eliyle işaret ederek, ateş alanını aşağıya kaydırıldığını gördük ve hemen balkona yattık. Sürünerek içeriye girip çıkıyor, bundan sonra neler olabileceğini anlamaya çalışıyorduk. Bu arada, yerde uzanan bir Harbiye öğrencisinin telefonla, olup bitenleri bir yere duyurmaya çalıştığı dikkatimi çekti.

Öğrenciler içeriye kaçıştı. Öğretim üye ve yardımcılarının pek çoğu Dekanlığa doldu. Hukuk Fakültesi'nin başına gelenlere biz de uğramağa başlamıştık.

Ben koşarak, Cebeci Caddesi'nin kavşağına ulaştım. Orada Ankara Valisi, Emniyet Genel Müdürü, Sıkıyönetim Komutanı, daha başka görevliler ve yetkililerle karşılaştım. Sıkıyönetim Komutanı Namık Argüç'e:

—*İstedığınız oldu. Öğrencilerle güvenlik kuvvetleri oradan oraya koşturuyorlar. Kan gövdeyi götürebilir. Bu durumda en uygun olan, Güvenlik kuvvetlerini binanın dışına çıkarmaktır. Ben öğrencileri, herhangi bir olaya neden olmadan binadan çıkarıp evlerine, yerlerine göndermeye söz veriyorum* dedim.

Argüç Paşa “Binadan çıkarken, ya da yollarda uygunsuz hareketlerde bulunurlarsa” dedi. Ben “*kesinlikle bu olmayacaktır, çıkacak olaylardan ben sorumluyum*” dedim.

Namık Paşa'nın bu pazarlığa aklı yattı. Ankara Emniyet Müdürü, bir binbaşı, emniyet kuvvetlerini binadan çıkarma işini üstlenmeye hazırды.

Ankara Valisi, pişmiş aşı soğuk su katarcasına:

—**Paşam, Paşam önce elebaşları versinler, sonra binayı boşaltalım demez mi?**

Ben, Valiye dönerek:

—**Benim size vereceğim elebaşı niteliğinde kimse yoktur. Eğer onların başında ben geliyorsam, önce beni tutuklar, götürürsünüz, sonra da yöntemlerinizi uygulayarak, öteki elebaşlarını bulursunuz,** dedim.

29 Nisan 1960, Siyasal Bilgiler Fakültesi Bahçesi

Namık Paşa sağduyusunu kullandı, koluna girdi, onlardan 5 – 6 metre uzakta, pazarlığı yineledik ve hemen Ankara Emniyet Müdürü ve birkaç subayla içeriye koştuk. Çok kısa bir sürede emniyet kuvvetleri dışarıya çıkarıldı, öğrenciler, öğretim üyeleri birer ikişer binadan ayrıldı. Böylece Hukuk Fakóltesinin başına gelenler bir ölçüde bizim de başımıza gelmemiş oldu.

Ben bir Tıp Fakóltesi öğretim üyesinin arabası ile hastaneleri dolaştım, yaralıları ziyaret ettim. Ayakta tedavi görenler, hatta yatırılanlar, fişlere geçirilmek korkusu ile kimliklerinin yazılmasını istememişler. Hastane görevlileri de buna gerek duymadan ellerinden geleni yapmış. Bu nedenle ziyaretimiz, büyük ölçüde anonim kaldı.

Cebeci Caddesi, uzun süre, araba trafiğine kapatıldı. Olayı duyan binlerle, belki on binlerle Ankaralı kadın, erkek, büyük küçük, çoluk çocuk, Kurtuluş’la Dikimevi arasında, tam anlamıyla “sessiz” diyeceğimiz yürüyüş yaptılar, gidip geldiler.

Halk 29 Nisan SBF olayına KANLI CUMA adını takıvermişti.

Yüzbaşı Fethi Gürcan'ın anlattıkları arasındaki konu ile ilgili satırlar;

“ Namık Argüç, 3 Bölüğün Hukuk Fakültesi bahçesine girmesine emir vermiştir. O sırada bahçede bulunan öğrenciler Namık Argüç'ün Fakülteye geldiğini görünce ordu ve general lehine tezahürata başlamışlar ve askerin bahçeden geri çekilmesi halinde dağılacaklarını söylemişlerdir.

Öğrencilerin bu istekleri olumlu karşılanmış ve asker bahçeden çıkarak fidanlıklara doğru giderken, Ankara Valisi ile Emniyet Genel Müdürü Cemal Göktan ve birkaç sivil şahıs olay yerine gelmişler

‘Hukuk Fakültesi’nden 20 ve Siyasal Bilgiler’den 100 kadar piçin alınması lazım geldiğini ve o zaman bunların bellerinin kırılacağı’ şeklindeki konuşmaları üzerine, Sıkıyönetim Kumandanının verdiği bir emirle 3. ve 4. Bölükler tekrar fakülte bahçesine girmişler ve öğrencileri cop kullanarak binaya sokmaya çalışan emniyet mensuplarına yardıma başlamışlardır. (Bu konuşmalar tanıklarca duyulmuştur)”şeklindedir.

29 Nisan 1960 Mülkiye

İnek Bayramının Kırmızı Boyası ve 27 Mayıs

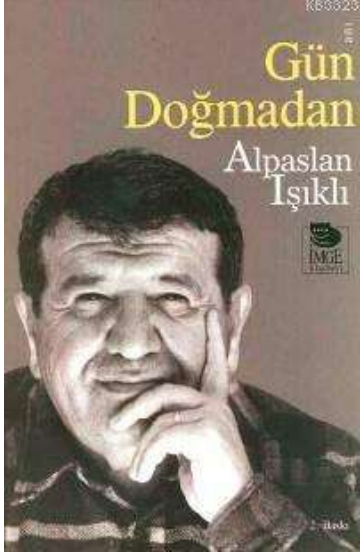
<<(…)

Sıkıyönetim emrindeki atlı birlikler gençleri kuşatma altına aldı. Gençlerin dağılacağı yoktu. Bu arada, iç yüzünü benden başka çok az kişinin bildiği ilginç bir olayı anlatmadan geçmemem gerekir diye düşünüyorum.

SBF'nin ünlü bir İnek Bayramı vardır. İnek Bayramı, her yılın sonunda öğrencilerin mizah ustalığının sergilendiği birkaç günlük bir eğlence ve özeleştirici ortamı oluşturur. O yılki İnek Bayramı için alınan kırmızı boyalar, bambaşka ve hiç tahmin edilemeyecek bir işlev gördüler. Fakültenin etrafı atlı birlikler tarafından kuşatılınca, bu boyaları kullanarak geniş karton kâğıtlara “ya hürriyet, ya ölüm!” yazarak fakülte binasının caddeden görünen duvarlarına astık. Aceleyle ve özentisiz yazıldığı için, boyalar, yer yer akıp damlamış, uzaktan bakıldığında kanla yazılmış görüntüsü veriyordu.

Bu yazının, bizim maksadımızı çok aşan sonuçları oldu.

27 Mayıs'ın ardından Altan ve Örsan Öymen'in hazırlayıp yayınladıkları bir yazı dizisinde, SBF öğrencilerinin, Fakültelerinin duvarına kanlarıyla “ya hürriyet, ya ölüm” yazdıkları anlatıldı. Bundan kısa bir süre sonra aynı haber, ünlü Amerikan dergisi Time'da da yer aldı. Kuşkusuz, Fakülte binasına doğru ateş açılmış, duvarlar delik deşik edilmişti >>

“O gece, SBF yurdunda gençlerin kıyma makinelerinde doğranması hikayesi dahil, bize ulaşan söylentileri geç vakitlere kadar tartıştık. Ertesi gün, gösteri yapmak sırası bize gelmişti. SBF öğrencileri, fakülte bahçesinde toplandılar; şimdilerde vaka-i adiyeye haline gelmiş bulunan tarzda bağırıp çağırmaya başladılar.” **Alpaslan Işıklı (2002) Gün Doğmadan. s.31.**

3 Haziran 1960 tarihli Cumhuriyet Gazetesinden

«BENİ ÖLDÜRÜN». — Ankara Nisan ayı içinde tarihi bir gün yaşamadı, tarihi günler yaşadı. İşte, her devlet adamının masasının camı altına konulması gereken bir resim. Halk sabık Başbakanı çevirmiş ve «İstifa et» diye bağıyor. Bunun mânası halkın artık sabık hükümete itimadı olmadığıdır. Fakat buna rağmen sabık Başbakan, istifa etmedi ve «Beni öldürün» diye bağırdı. Cevap tarihin bugüne kadar yazdıklarının en ağırı idi: «Biz kaatil değiliz. Sız kaatilsiniz.»

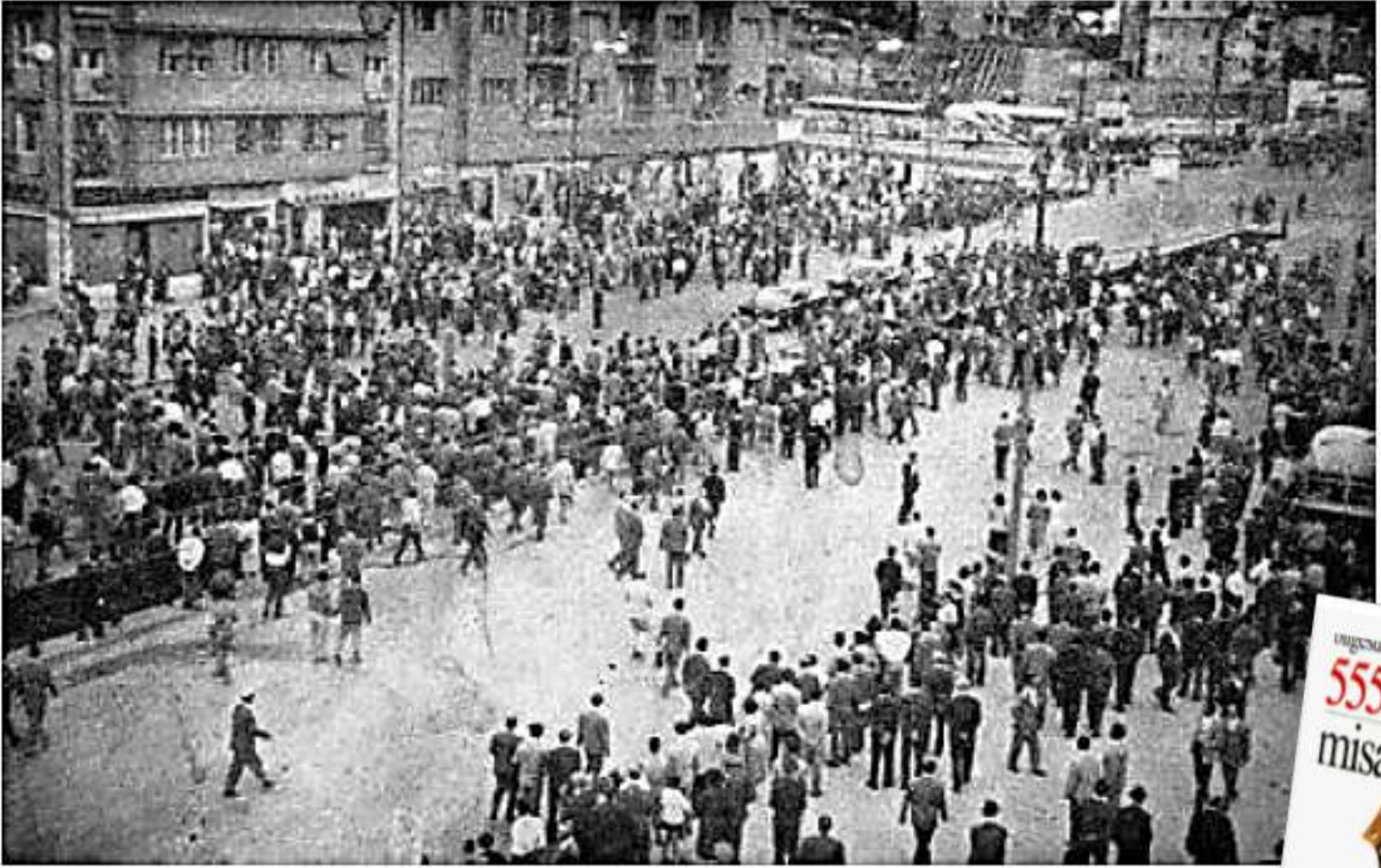
Ve....

Siyasal Bilgiler Fakültesi,

30 Nisan 1960'da

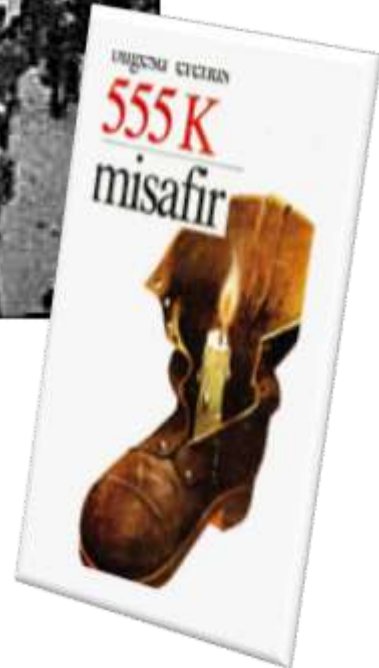
süresiz olarak kapatılır.

Öğrenciler memleketlerine gönderilir...

Hükümeti protesto için düzenlenen 555 K gösterisi; 5'inci ayın 5'inci günü saat 5'te Kızılay Meydanı.

Kaynak: www.editorler.org. Erişim tarihi: 26 Mayıs 2010

Ankarada Dünkü Hâdiselerin Neşri Yasak Edildi Ve Gece Sokağa Çıkma Yasağı Kondu

Dünkü Meclis içtimainın neşri de menolundu

Özellikle Kuvâyet-i Milliye'nin neşri yasaklandı. Gece sokaklara çıkma yasağı kondu. Dünkü Meclis içtimainın neşri de menolundu.

Özellikle Kuvâyet-i Milliye'nin neşri yasaklandı. Gece sokaklara çıkma yasağı kondu. Dünkü Meclis içtimainın neşri de menolundu.

Izmirde talebeler dün sessiz yürüyüş yaptı

Izmirde talebeler dün sessiz yürüyüş yaptı. Bu yürüyüşün amacı, öğrencilerin taleplerini ifade etmesidir.

Kore kabinesinin ilk mühim kararı

Antalya D.F. ve Belediye Başkanları aynı bir tertibe ananın kaldu ve Antalya Batı

İstanbul Üniversitesi ve yüksek okullar lay kapatıldı

İstanbul Üniversitesi ve yüksek okullar lay kapatıldı. Bu kararın amacı, eğitim sisteminin düzenlenmesidir.

Başvekil radyoda bir konuşma yaptı

Başvekil radyoda bir konuşma yaptı. Konuşmada, başvekil, ülkenin mevcut durumunu ve geleceğini anlattı.

İstanbul'un A. A. ve bir çevre

Gençlerin buluşma ile ilgili teklif

Gençlerin buluşma ile ilgili teklif. Bu teklif, gençlerin bir araya gelerek fikirlerini ifade etmelerine olanak sağlar.

Dümenaltı Seml

Yeni bir dünya

Yazamadığımız Yazılar

•BRIEF EXPLANATIONS: •Aubrey Young got little sleep for his research, told giant snake how he felt about pheromones, and 1274 citations. 19996. Kenneth Clark and Barbara Clark in 1966 did the first thing. They were both told not to talk about their research. They have been told that snakes are not afraid of them because they really don't know how to communicate with us. •Old Kent drive. No snakes.

ANKARADA

Polis burşunu ile delik deşik olan Fakülte duvarları

Kocakası yase dıpen bir kız talebenin aşkından ateş edildi ve omarından giren kurşun köprücük kemigini kır-
dı.

Now Super by Size
and Afford

[illegible][illegible]

**Salomonse Offiziell
medalje**

En gammel dansk sømand fortæller, at han i 1870'erne var med på en ekspedition til Salomonøerne. Her fik han medbragte en sølvmedalje, som han senere havde givet til sin søn. Medfølger en kopi af den gamle meddelelse om ekspeditionen.

**Salomonse Offiziell
medalje**

En gammel dansk sømand fortæller, at han i 1870'erne var med på en ekspedition til Salomonøerne. Her fik han medbragte en sølvmedalje, som han senere havde givet til sin søn. Medfølger en kopi af den gamle meddelelse om ekspeditionen.

**Salomonse Offiziell
medalje**

En gammel dansk sømand fortæller, at han i 1870'erne var med på en ekspedition til Salomonøerne. Her fik han medbragte en sølvmedalje, som han senere havde givet til sin søn. Medfølger en kopi af den gamle meddelelse om ekspeditionen.

As a result of the economic crisis, the government has been forced to cut back on its social services, and the health care system has been severely affected. The government has been unable to pay for the salaries of health care workers, and the health care system has been in a state of collapse. The health care system has been unable to provide the necessary care for the population, and the health care system has been in a state of collapse.

[illegible]

Information: The information provided by the user is used for the purpose of providing the service requested.

“Uçtu, uçtu,, nun hikâyesi

[illegible]

İSTANBULDA

Şehitleri isteriz!

Halk da gençlere katılıyor, bütün gücüyle bağırıyor: «İstifa et kaatil Menderes, istifa et»

[illegible][illegible]

© 2000 Blackwell Science Ltd, *Journal of Internal Medicine* 247: 395–402

[illegible]

the 1970s, the 1980s, and the 1990s. The 1970s were a time of great change for the world, and the 1980s were a time of great change for the United States. The 1990s were a time of great change for the world, and the 2000s were a time of great change for the United States. The 2010s were a time of great change for the world, and the 2020s were a time of great change for the United States.

19. *Staphylococcus aureus* (Gram positive) - *Staphylococcus aureus* is a Gram positive, spherical bacterium. It is a common cause of skin infections, such as abscesses and boils. It is also a common cause of food poisoning.

DP'nin Üniversiteye siyaset sokan adamı: S. Güldoğan

[illegible]

Ankaranın «Hürriyet meydanı»

O günden sonra Ankara sokaklarını, dalgalar gibi coşup taşan bir türkünün nağmeleri sarmaya başladı. Hazin bir türküydü bu. Kırk yıllık Gazi Osman Paşa türküsü, bir hürriyet marşı haline sokulmuş, sözleri değiştirilmişti. Gençler bu türküyü âdeta bir parola haline getirmişlerdi. Nümayişler bununla başlıyor, bununla bitiyordu. Sen bir ay içinde eski Roma'nın arenalarından farksız hâle gelen Kızılay meydanında, gençler, hep bu türküyü söylüyorlardı:

**Türk gençliği durmam diyor
Kurşunundan yılmam diyor,
Kahrolası bir diktatör
Koltuğundan inmem diyor.**

*

**Olur mu böyle olur mu
Kardes kardesi vurur mu
Kahrolası diktatörler
Bu dünya size kalır mı?**

Her gün bir parola ortaya çıkıyordu. Şimdi adının «Hürriyet Meydanı» olarak değiştirilmesi istenen Kızılay Meydanı ve Atatürk Bulvarı gün geçmiyor, bir nümayişe sahne oluyordu. Her nümayiş bir yayın yasağı kararının takip etmesi de âdet haline gelmişti artık.

Nümayişler daha ziyade, bulvarın kalabalık olduğu saat 17 - 18 sularında yapılıyordu. Nümayişçileri yürekten desteklediği her hâlden belli olan vatandaşlar, polis hücumu karşısında onları ellerinden geldiği kadar esirgiyorlar, bulvarlardaki mağaza sahipleri de gençleri mağazalarına saklamak suretiyle yardımcı oluyorlardı.

66 sene sonra da «gaz» meselesinde değişiklik yok !

İlk ufak nümayişler 30 Nisan ile 5 Mayıs tarihleri arasında yapıldı. Ancak polis nümayişçileri kısa zamanda dağıtıyordu. Bulvarda halkın da bulunması ateş edilmesine mani idi. Bu sebeple gayet müessir bir dağıtma silâhı olan göz yasartıcı bombalar kullanılıyordu. Yakınına bomba düşen vatandaşlar derhal dağılıyorlardı. Zira o göz yasartıcı zehirli gaz pek tahammül edilir cinsten değildi. Ancak bu nümayişler bir hakikati bütün çıplaklığı ile ortaya koymuştu. O da 29 Nisan tarihinde Fakülte öğrencilerine, dağıtmak maksadiyle dahi olsa ateş açılmasının korkunç bir teşebbüs olduğu hakikatiydi. Öyle ya madem halkı dağıtmak için göz yasartıcı bomba kullanmak kâfi idi, şu halde niçin Fakültede silâh kullanılmıştı? Bunun cevabını vermek her halde biraz güç olsa gerektir.

MENDERES'TEN GECE GELEN TELEFON

(Fehmi Yavuz Hoca'nın anıları devam ediyor)

19 Mayıs gecesi saat 24'e doğru evimin telefonu çalmağa başladı. Hepimiz yataklarımızdan fırladık. Telefonu ben açtım. Karşıdaki, Başbakanlık Özel Kalemî'nden aradığını, Sayın Menderes'in evinde şu numaraya (23403) telefon etmemi istediğini söyledi. O günlerde argo deyimiyle işletme amacı ile pek çok kimse rahatsız ediliyordu.

Ben telefon edenin adını da sordum. H. bey imiş.

Evdekiler hep heyecanlıyız. Ben telefon etmeye hazırlanırken, eşim ve çocuklar:

— Bu kadar acele etme, 5 – 10 dakika düşün, niçin arayabilir? diyorlardı. Ben;

— Yaşım 50, bugüne kadar bir Başbakanla nasıl konuşulacağını öğrenmedimse, 5–10 dakikada mı öğreneceğim? dedim ve numaraları çevirmeye başladım.

Telefon açıldı ve Menderes'le aramızda şöyle bir konuşma geçti:

- *Ben SBF Dekanı Fehmi Yavuz.*
 - Ben Adnan Menderes,
 - *Hoş geldiniz (Başbakan İzmir'den o gün gelmişti)*
 - *Fehmi Bey, Fakülte binasının cephesindeki camları ve kurşun izlerini tamir ettirmek istemiyormuşsunuz, doğru mu?*
 - *Bu nereden çıkmış, bir kesimini tamir ettirdik, hatta faturalarını da gönderdik. Geri kalanları tamir ettireceğiz. Tespit için, Sıkıyönetim Komutanlığından bir heyet geldi. Tespit işi de bitmiş, sayılır,*
 - *Yani tarihi hatıra olarak saklamak, onun için mi tespit ettirmek istiyorsunuz? **Bu Mülkiye için yüz karasıdır.***
 - ***Şereftir.***
 - ***Yüz karasıdır, yüz karasıdır.***
 - ***O halde bırakalım bunu tarih tespit etsin.***
- Karşılıklı iyi gece1er dileyerek, telefonu kapattık.

20 Mayıs'ta Profesörler Kurulumuz toplandı. Menderes, Turgutlu' da yaptığı ve Üniversiteye ağır sözlerle çatan konuşmasında **KARA CÜBBELİLER** sözünü kullanmıştı. Kurul bu konuşmaya verilecek yanıtı hazırlamış ve Rektörlüğe göndermiştir.

23 Mayıs'ta yapılması gereken Üniversite Senatosu toplantısı Sıkıyönetim Komutanlığı'nın bütün toplantıları yasaklaması yüzünden, yapılamadı.

Böylece adım adım 27 Mayıs' a yaklaşıldı.

Darbenin, Türkiye'nin ilk hatıra parasına da işlenen sembolü
 Sembol; meşale, terazi, bayrak, süngü, kartal ve çıpadan oluşan kompozisyonun üzerine ışık hüzmeleri saçan ay yıldız, altında 27 Mayıs 1960 tarihi ile defne ve meşe yapraklarından teşkil çelenk, çevresinde ise "Hakimiyet milletindir." cümlesinden oluşmaktadır.

27 Mayıs sonrası Ordu'ya teşekkür gösterilerinden birinde Mülkiyeliler

SBF Öğrencisi Utku Acun'un Dekan Fehmi Yavuz'a Mektubu

16. V. 1960
Akhi sar

Sayın Dekanım,

Üzücü olaylardan 20 gün
uzaklaştıktan bu yana Fakültemden bir haber olma-
mamın üzüntüsü içindeyim.

Olay akşamı Fakülte'den ay-
rılmamdan bu yana asap bozukluğumu tedavi ettirmek-
ten başka birşey yapabildim sayılamaz. İzzetinde or-
tadaşlarımdan bir çoğunu ziyaret ettim. Hepsi bir şokun
tesiri altında ne yapacağını bilmez insanların kalet-i
ruhiyesi içindeydiler.

Hafızalarımızda kursunlarla doluk
değik bir bina, karabeye dönmüş bir yurt manzaresi
vardı. Biri kırık ocuların asap bozukluğunu günlük olay-
larla avutma yoluna gitmenin mümkün olmaması
zamanın boşuna akıp gitmesi neticesini tezlit ediyor-
du.

İttiden geçen zaman içinde
imtihanlar ve Fakülte'nin açılması konusunda ses sıklamam-
sı merak ve tecessurumuzü bir kat daha artırıyor.
Bir suprizle kararlaştırmak mayısın 20 sinde hacıran basın
da imtihana davet gitti bir haberle karşılamanın korku

su içinde bulunuyoruz, zira bu şartlar altında ders
çalışmağa maaen imkân bulamadığımız bir gerçektir.

Bu hususta en kısa zamanda bir haber ala-
bilmek arzusu içindeyiz. Sizde fakültem ve imti-
hanlar konusunda bilgi rica ediyorum. Haberinizi men-
fi de olta felâketlere alışmış insanların ruh hali
içinde kendimizi buna alıştıracağız. Beklemektense, ne-
ticeye kendimizi alıstırmak daha kolay olacak kon-
sındayız.

En derin sevgi ve hürmetlerimle .
Geçmiş olsun dileklerimizle ...

Utku Acun

Utku Acun

Regipbey mh. 20 so. No 13

Akhisa -

Dekan Fehmi Yavuz'un SBF Öğrencisi Utku Acun' a Mektubu

20 5 60

Bay Utku Acun

Ragıpbey Mahallesi 20 inci sokak No. 13

AKHİSAR

16.V.1960 tarihli mektubunuzu aldım. İyi duygularınızdan dolayı teşekkürlerimi bildiririm.

İmtihan günleri hakkında, yakında Örfî İdare Kumandanlığınca radyo ve gazetelerde yayınlanacak tebliği takip etmenizi tavsiye eder, gözlerinizden öperim.

Dekan

Prof. Fehmi Yavuz

Ve....

**Siyasal Bilgiler Fakültesi,
30 Mayıs 1960'da
Öğrenime Yeniden Başlar**

Mülkiye Çarşısı

SBF Profesörler Kurulundan Fehmi Yavuz'a Şükran Borcu

Dekan **Prof. Dr. Cahit Talas**, dekanlığının ikinci gününde o kabinenin **İmar ve İskan Bakanı**, 27 Mayıs sürecindeki efsane dekanımız **Prof. Fehmi Yavuz** Hocamıza, Fakülte Profesörler Kurulunun şu kararını iletir.:

17 Eylül 1960

3500

Sayın Prof.
Fehmi Yavuz
İmar ve İskan Bakanı
Ankara

Fakültemiz Dekanlığını yaptığınız devre içinde ve 27 Mayıs İnkılabına takaddüm eden buhranlı günlerde her bakımdan övülmeğe lâyık davranışınız ve hizmetleriniz Fakültemiz Profesörler Kurulunun 15 Eylül 1960 tarihindeki toplantısında şükranla belirtilmiştir.

Bu hususla ilgili Profesörler Kararı örneğini ilişikte sunuyorum.

Z En derin saygılarımla.

Dekan
C. T.
Prof. Dr. Cahit Talas

AZ/NG.

17 Eylül 1960

PROFESÖRLER KURULU KARARI ÖRNEĞİ

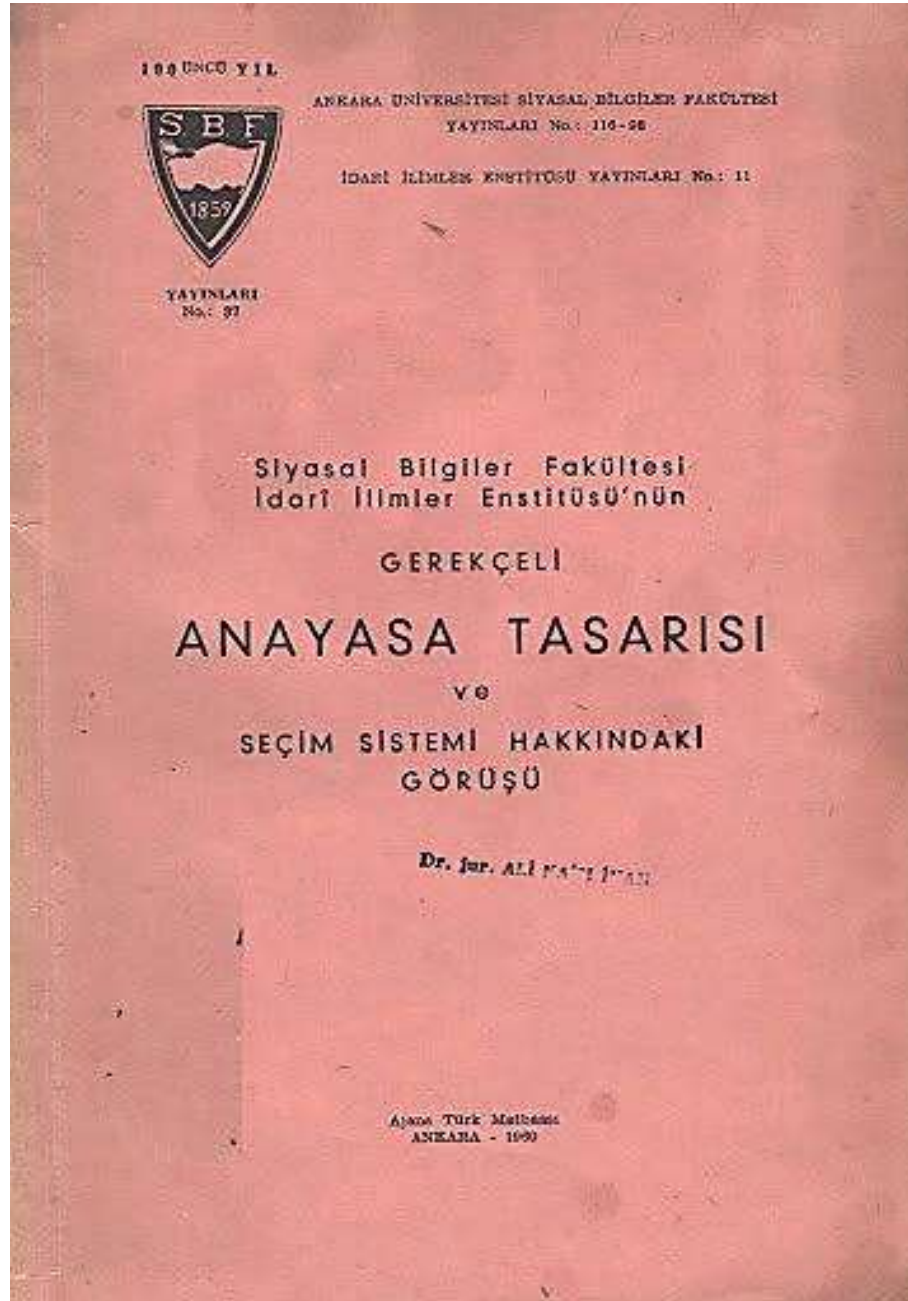
Toplantı tarihi : 15.9.1960
" sayı : 299
" Bulunmayanlar: Prof. Dr. A. Ş. Esmer, Prof. Dr. Burhan Kını, Prof. Dr. H. S. Selim, Prof. Dr. A. S. Bilge, Doç. Dr. M. Aksoy, Doç. Dr. F. Gökçüklü

1 - Profesör Fehmi Yavuz'un Dekanlıktan istifası kabul edildi. Kendisine Fakülte Dekanlığı zamanında Fakülteye yapmış olduğu hizmetlerden ötürü, Profesörler Kurulunun şükran borcunun bildirilmesine ittifakla,

Karar verildi.

Ve sonra..... Memlekete Anayasa Taslağı Hazırlayan Siyasal Bilgiler Fakültesi...

«Öyle dönemler olur ki, bir profesör, bir yazar, bir sanatçı bütün bir ulusun onurunu tarih önünde tek başına yüceltebilir»

Aziz Nesin, *Ah Biz Ödlek Aydınlar* adlı kitabından..

Sabrınız için teşekkürler

Serdar Şahinkaya
serdarsahinkaya35@gmail.com

